

Bruksela, dnia 7.7.2021 r.
COM(2021) 373 final

**SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY,
EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU
REGIONÓW**

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2020

{SWD(2021) 177 final}

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY, EUROPEJSKIEGO KOMITETU EKONOMICZNO-SPOŁECZNEGO I KOMITETU REGIONÓW

Sprawozdanie dotyczące polityki konkurencji za rok 2020

1. Wprowadzenie

Niniejsze sprawozdanie jest pierwszym dokumentem, w którym opisano rozwój polityki konkurencji za kadencji Komisji kierowanej przez przewodniczącą Ursulę von der Leyen¹. Obejmuje ono zmiany w unijnej polityce konkurencji w 2020 r. i jest jednocześnie 50. sprawozdaniem skierowanym przez Komisję do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów.

Legitymacja unijnej polityki konkurencji opiera się na Traktatach, które przyznają Unii wyłączną kompetencję w tej dziedzinie jako narzędzie niezbędne do wspierania funkcjonowania rynku wewnętrznego². Od ponad 60 lat egzekwowanie prawa konkurencji w UE ma nadrzędne znaczenie dla zachowania i wspierania gospodarki europejskiej opartej na wartościach europejskich, takich jak sprawiedliwość, praworządność i zaufanie. Wraz z zachodzącymi zmianami społecznymi, gospodarczymi i regulacyjnymi zmienia się również polityka konkurencji. Obecnie – kiedy UE stoi w obliczu jednego z największych kryzysów w historii – solidna polityka konkurencji w UE jest ważniejsza niż kiedykolwiek, jeśli chodzi o wpływ na dynamikę gospodarczą, niezbędną do szybszej odbudowy gospodarczej.

Przez cały pierwszy rok urzędowania Komisji pod przewodnictwem Ursuli von der Leyen unijna polityka konkurencji odgrywała kluczową rolę w działaniach Komisji mających na celu zmierzenie się z kryzysem zdrowotnym i gospodarczym spowodowanym pandemią COVID-19 oraz jego przezwyciężenie. Polityka konkurencji miała również ogromne znaczenie dla ułatwienia drogi do odbudowy gospodarczej, przy jednoczesnym uwzględnieniu ekologicznej i cyfrowej transformacji gospodarki UE. Zgodnie z pismem określającym zadania skierowanym przez przewodniczącą von der Leyen do wiceprzewodniczącej wykonawczej Margrethe Vestager³ Komisja w dalszym ciągu dbała o to, aby reguły konkurencji były dostosowane do potrzeb współczesnej gospodarki, stanowczo egzekwowane i przyczyniały się do stworzenia silnego przemysłu europejskiego, zarówno w UE, jak i na arenie międzynarodowej.

W 2020 r. zestaw narzędzi polityki konkurencji okazał się odpowiedni, sprawny i szybko dostosowujący się do wyjątkowych okoliczności związanych z kryzysem zdrowotnym i gospodarczym. Dzięki szybkim reakcjom i dostosowaniom polityka konkurencji Komisji przyczyniła się do zaspokojenia potrzeb przemysłu i obywateli Unii, przy jednoczesnym zachowaniu konkurencyjności rynków. Stało się to szczególnie widoczne w przypadku

¹ Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej – Unia, która mierzy wyżej – Mój program dla Europy, kandydatka na przewodniczącą Komisji Europejskiej na lata 2019–2024, Ursula von der Leyen, zob.: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/political-guidelines-next-commission_pl_0.pdf

² Art. 3 TFUE.

³ Pismo określające zadania skierowane do wiceprzewodniczącej wykonawczej Margrethe Vestager, 1.12.2019 r. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/comm-cwt2019/files/commissioner_mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf

szeregu działań, które umożliwiły szybki przepływ wsparcia ze źródeł publicznych do gospodarki realnej lub stanowiły część szerszego programu politycznego mającego na celu przywrócenie trwałego wzrostu gospodarczego przy jednoczesnym uniknięciu niepotrzebnych zakłóceń na rynku.

W komunikacie w sprawie skoordynowanej reakcji gospodarczej na epidemię COVID-19 z dnia 13 marca 2020 r.⁴ Komisja przedstawiła różne możliwości dostępne dla państw członkowskich a nieobjęte unijną kontrolą pomocy państwa, z których państwa członkowskie mogą skorzystać bez angażowania Komisji. Były wśród nich środki mające zastosowanie do wszystkich przedsiębiorstw w postaci subsydiowania wynagrodzeń, zawieszenia płatności podatku dochodowego od osób prawnych i podatku VAT bądź składek na ubezpieczenie społeczne, a także wsparcia finansowego przekazywanego bezpośrednio konsumentom w związku z anulowanymi usługami lub biletami, których koszt nie został zwrócony przez operatorów.

W dniu 19 marca 2020 r. Komisja przyjęła [tymczasowe ramy środków pomocy państwa](#) w celu wsparcia gospodarki i kilkakrotnie je zmieniała w miarę rozwoju kryzysu związanego z COVID-19⁵. Ponadto w dniu 8 kwietnia 2020 r. Komisja przyjęła [komunikat w sprawie tymczasowych ram](#) określający główne kryteria, którymi Komisja będzie się kierować przy ocenie [projektów współpracy](#) mających na celu zaradzenie brakom w dostawach podstawowych produktów i usług podczas pandemii COVID-19⁶. Jednocześnie Komisja wprowadziła szereg środków mających na celu zapewnienie ciągłości działania i nadal czuwała nad wdrożeniem unijnych przepisów dotyczących łączenia przedsiębiorstw, aby uniknąć wzrostu władzy rynkowej w wyniku kryzysu.

W celu zagwarantowania, by reguły konkurencji nadal odpowiadały potrzebom i w pełni umożliwiały sprostanie wyzwaniom takim jak problemy strukturalne na rynkach cyfrowych i subsydia zagraniczne zakłócające konkurencję na rynkach UE, Komisja podjęła w 2020 r. ważne inicjatywy polityczne. Komisja przedstawiła na przykład wniosek dotyczący [aktu o rynkach cyfrowych](#) i opublikowała [białą księgę w sprawie subsydiów zagranicznych](#), aby rozpocząć rozważania na temat sposobów przeciwdziałania zakłóceniom rynku wewnętrznego, jakie mogą powodować subsydia zagraniczne.

Komisja wykazała gotowość do wykorzystania polityki konkurencji w celu wniesienia wkładu w przygotowania do wdrożenia [Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności](#)⁷. Komisja udzieliła państwom członkowskim pomocy w przygotowaniu planów odbudowy i zwiększania odporności, w tym z punktu widzenia polityki konkurencji, oraz

⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Eurogrupy: Skoordynowana reakcja gospodarcza na epidemię COVID-19, COM(2020) 112 final.

⁵ Komunikat Komisji: Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (Dz.U. C 91I z 20.3.2020, s. 1), zmieniony komunikatami Komisji C(2020) 2215 (Dz.U. C 112I z 4.4.2020, s. 1), C(2020) 3156 (Dz.U. C 164 z 13.5.2020, s. 3), C(2020) 4509 (Dz.U. C 218 z 2.7.2020, s. 3), C(2020) 7127 (Dz.U. C 340I z 13.10.2020, s. 1) i C(2021) 564 (Dz.U. C 34 z 1.2.2021, s. 6).

⁶ Komunikat Komisji: Tymczasowe ramy na potrzeby oceny kwestii antymonopolowych dotyczących współpracy między przedsiębiorstwami w odpowiedzi na pilne sytuacje wynikające z obecnej pandemii COVID-19, Dz.U. C 116 z 8.4.2020, s. 7.

⁷ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, COM(2020) 408 final, 28.5.2020.

opublikowała szereg [wzorów wytycznych](#), które mają pomóc państwom członkowskim w opracowaniu krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności, aby zapewnić ich zgodność z unijnymi zasadami pomocy państwa.

Podjmując bezpośrednie wyzwania związane z pandemią, UE egzekwowała reguły konkurencji w 2020 r., co przyczyniło się do realizacji długoterminowych celów Komisji na lata 2019–2024, takich jak „[Europa na miarę ery cyfrowej](#)”, „[Europejski Zielony Ład](#)” i „[Gospodarka służąca ludziom](#)”. Wniosek Komisji dotyczący wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 zawierał istotną zmianę polegającą na włączeniu do [Programu na rzecz jednolitego rynku](#) specjalnego komponentu dotyczącego polityki konkurencji. Zapewni to stabilne finansowanie środków zwiększających możliwości Komisji w zakresie egzekwowania prawa, np. rozwój zaawansowanych metod wywiadowczych i dochodzeniowych. Finansowanie umożliwi również Komisji wzmocnienie współpracy z organami administracji publicznej w UE i poza nią⁸.

2. Wykorzystanie polityki konkurencji UE do łagodzenia skutków pandemii COVID-19

2.1. Polityka pomocy państwa ułatwiła państwom członkowskim udzielanie wsparcia w zakresie COVID-19

W 2020 r., w związku z szybkim rozprzestrzenianiem się pandemii COVID-19 i jej ogromnym negatywnym wpływem na gospodarkę UE, decydenci krajowi i unijni zostali zmuszeni do podejmowania szybkich działań na różnych frontach w celu przeciwdziałania temu bezprecedensowemu zagrożeniu. Decydujące działania obejmowały w szczególności [Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy – Next Generation EU](#)⁹ o wartości 750 mld EUR, uruchomienie ogólnej klauzuli wyjścia w ramach paktu stabilności i wzrostu¹⁰ oraz wspólne zamówienia na różne wyroby medyczne, takie jak respiratory, maski czy – wreszcie – szczepionki.

W tym kontekście polityka konkurencji UE stała się ważnym elementem reagowania kryzysowego stabilizującego gospodarkę. Odnosiło się to w szczególności do polityki pomocy państwa. Dobrze ukierunkowane wsparcie publiczne miało kluczowe znaczenie dla przeciwdziałania szkodom wyrządzonym zdrowym przedsiębiorstwom i dla zachowania ciągłości działalności gospodarczej. Jednocześnie Komisja zadbała o to, by wsparcie

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/690 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program na rzecz rynku wewnętrznego, konkurencyjności przedsiębiorstw, w tym małych i średnich przedsiębiorstw, dziedziny roślin, zwierząt, żywności i paszy, oraz statystyk europejskich (Program na rzecz jednolitego rynku) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 99/2013, (UE) nr 1287/2013, (UE) nr 254/2014 i (UE) nr 652/2014, Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 1.

⁹ Next Generation EU – część wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027 – jest tymczasowym narzędziem służącym odbudowie gospodarki, dysponującym środkami w wysokości 750 mld EUR, które ma pomóc w naprawie bezpośrednich szkód gospodarczych i społecznych spowodowanych przez pandemię koronawirusa. Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności jest centralnym elementem Next Generation EU, w ramach którego dostępne są pożyczki i dotacje w wysokości 672,5 mld EUR na wsparcie reform i inwestycji podejmowanych przez państwa UE. Zob.: Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11.

¹⁰ Art. 121 i 126 TFUE.

publiczne dotarło do przedsiębiorstw w potrzebie oraz by zapobiec szkodliwemu prześciganiu się w udzielaniu dotacji.

W **tymczasowych ramach** przyjętych na początku kryzysu określono warunki, które Komisja zastosuje w celu uznania pomocy za zgodną z art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE (pomoc mająca na celu „zaradzenie poważnym zaburzeniom w gospodarce państwa członkowskiego”)¹¹. Tymczasowe ramy były kilkakrotnie zmieniane w 2020 r., co świadczy o zdolności Komisji do dostosowywania przepisów do zmieniającego się charakteru kryzysu.

W kwietniu 2020 r. ramy rozszerzono o wsparcie dla przedsiębiorstw, które opracowują, testują i wytwarzają produkty bardzo potrzebne do walki z koronawirusem, takie jak szczepionki, leki, wyroby medyczne, środki dezynfekujące i sprzęt ochronny, a także o wsparcie płacowe i programy odroczeń podatkowych¹². W drugiej zmianie przyjętej w maju 2020 r. określono kryteria, na podstawie których państwa członkowskie mogą przeprowadzać dokapitalizowanie i zapewniać dług podporządkowany przedsiębiorstwom znajdującym się w potrzebie. W ramach trzeciej zmiany przyjętej w czerwcu 2020 r. tymczasowe ramy rozszerzono, aby umożliwić państwom członkowskim udzielanie wsparcia publicznego wszystkim mikroprzedsiębiorstwom i małym przedsiębiorstwom, nawet jeśli w dniu 31 grudnia 2019 r. znajdowały się one już w trudnej sytuacji finansowej. Czwartą poprawkę przyjęto w październiku 2020 r., przedłużając zakres tymczasowych ram o sześć miesięcy do dnia 30 czerwca 2021 r. i umożliwiając wsparcie w zakresie dokapitalizowania do dnia 30 września 2021 r. W związku z drugą falą pandemii COVID-19 oraz dłuższym, niż początkowo oczekiwano, czasem trwania kryzysu w ramach piątej zmiany ze stycznia 2021 r. przedłużono okres obowiązywania wszystkich środków określonych w tymczasowych ramach, w tym środków służących dokapitalizowaniu, do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz rozszerzono zakres tymczasowych ram poprzez podwyższenie określonych w nich pułapów, a także poprzez umożliwienie przekształcenia niektórych instrumentów zwrotnych na dotacje bezpośrednie do końca 2021 r.

W bardzo krótkim czasie Komisja przyjęła dużą liczbę decyzji w sprawie pomocy państwa na podstawie tymczasowych ram, umożliwiających państwom członkowskim przyjęcie środków łagodzących skutki gospodarcze pandemii COVID-19. W 2020 r. Komisja przyjęła 598 decyzji w sprawie pomocy państwa związanej z COVID-19¹³. W tym okresie Komisja zatwierdziła pomoc państwa, którą można oszacować na 3,08 bln EUR¹⁴. Szereg tych środków pomocy zostało sfinansowanych w ramach polityki spójności, przede wszystkim dzięki dwóm pakietom dotyczącym reagowania kryzysowego, które zaproponowała Komisja,

¹¹ Komunikat Komisji: Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19, Dz.U. C 91I z 20.3.2020.

¹² W przedmiotowym rozszerzeniu tymczasowych ram określono warunki, które Komisja zastosuje w celu uznania pomocy za zgodną z art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE („pomoc przeznaczona na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych, o ile nie zmienia warunków wymiany handlowej w zakresie sprzecznym ze wspólnym interesem”).

¹³ Liczba ta obejmuje decyzje przyjęte w oparciu o wyjątkową podstawę prawną, na której opierają się tymczasowe ramy, jak również na podstawie zasad pomocy państwa mających zastosowanie w okolicznościach innych niż wyjątkowe. Obejmuje ona również późniejsze zmiany w uprzednio przyjętych decyzjach.

¹⁴ Kwota ta obejmuje środki pomocy państwa przyjęte na podstawie tymczasowych ram, całą pomoc państwa związaną z COVID-19 zatwierdzoną na podstawie innych zbiorów zasad pomocy państwa oraz dostosowane kwoty zawarte w kolejnych decyzjach zmieniających.

a następnie zatwierdził Parlament Europejski i Rada Europejska w 2020 r.: inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa (CRII) i inicjatywa inwestycyjna „plus” w odpowiedzi na koronawirusa (CRII+).

Kilka państw członkowskich zgłosiło „programy parasolowe” obejmujące różne sektory gospodarki poprzez różne rodzaje pomocy, w tym wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). Na przykład Francja zgłosiła program parasolowy o wartości 7 mld EUR wspierający w szczególności MŚP. Program ten obejmował kilka rodzajów wsparcia, takich jak dotacje bezpośrednie, pożyczki o korzystnych stopach procentowych oraz gwarancje państwowe na pożyczki¹⁵. Szereg państw członkowskich, w tym Dania, Bułgaria, Grecja, Włochy, Rumunia, Belgia i Słowacja, zgłosiło pomoc przeznaczoną specjalnie na wsparcie MŚP. Pomoc dla MŚP udzielano w różnych formach, takich jak odroczenia podatkowe (Dania)¹⁶, programy gwarancji publicznych (Bułgaria)¹⁷ oraz dotacje na pokrycie odsetek od istniejących zobowiązań dłużnych (Grecja)¹⁸.

Kilka państw członkowskich zgłosiło pomoc mającą na celu wsparcie badań, rozwoju, infrastruktury testowej i produkcji [produktów związanych z koronawirusem](#)¹⁹. Na przykład Niemcy zgłosiły program parasolowy mający na celu wspieranie badań, rozwoju, testowania i produkcji produktów związanych z koronawirusem²⁰.

[Sektor transportu](#) poważnie ucierpiał w wyniku globalnej pandemii. W 2020 r. Komisja przyjęła 42 decyzje zezwalające na pomoc państwa dla przedsiębiorstw lotniczych, portów lotniczych i przedsiębiorstw obsługi naziemnej w celu zaspokojenia ich potrzeb w zakresie płynności i kapitału, spowodowanych pandemią COVID-19. Szereg przedsiębiorstw lotniczych skorzystało z pomocy zatwierdzonej na podstawie tymczasowych ram (art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE), w tym Air France, Lufthansa, SAS, Austrian Airlines, airBaltic, Blue Air, KLM, Nordica, Alitalia i Brussels Airlines²¹. Pomoc dla przedsiębiorstw lotniczych zatwierdzono również na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c) TFUE oraz wytycznych dotyczących pomocy na ratowanie i restrukturyzację²². Komisja zatwierdziła na przykład pomoc państwa

¹⁵ Sprawa SA.56985 (2020/N) Francja – COVID-19: Régime cadre temporaire pour le soutien aux entreprises, decyzja Komisji z dnia 20 kwietnia 2020 r.

Zob.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202017/285598_2149988_102_2.pdf

¹⁶ Sprawa SA.57027 (2020/N) Dania – COVID-19: instrument kredytowy i odroczenia podatkowe związane z VAT i podatkiem od wynagrodzeń, decyzja Komisji z 30 kwietnia 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202019/285826_2153371_56_2.pdf

¹⁷ Sprawa SA.56933 (2020/N) Bułgaria – COVID-19: pośredni program gwarancji pożyczek dla MŚP, decyzja Komisji z dnia 8 kwietnia 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202015/285460_2146849_41_2.pdf

¹⁸ Sprawa SA.56839 (2020/N) Grecja – COVID-19: wsparcie zobowiązań kredytowych MŚP w formie dotacji przyznanych na podstawie tymczasowych ram środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19, decyzja Komisji z dnia 8 kwietnia 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202016/285303_2147455_84_2.pdf

¹⁹ Np. Włochy (SA.56786), Belgia (SA.57173 i SA.57057), Francja (SA.57367), Malta (SA.57204 i SA.57075) oraz Czechy (SA.56961 i SA.57071).

²⁰ Sprawa SA.57100 Niemcy – COVID-19: federalna pomoc ramowa na badania i rozwój związane z COVID-19, inwestycje w infrastrukturę testową i produkcję, decyzja Komisji z dnia 28 kwietnia 2021 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57100

²¹ Zob. odpowiednio sprawy: SA.57082, SA.57153, SA.57369, SA.57543 i SA.58342, SA.57539, SA.58101, SA.57026, SA.56943, SA.57116, SA.57586, SA.58114, SA.57544.

²² Komunikat Komisji: Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji, Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1.

dla francuskiego przedsiębiorstwa lotniczego Corsair. Istniejące trudności finansowe tego przedsiębiorstwa pogłębiły się w wyniku wybuchu pandemii COVID-19. Dlatego też pomoc państwa składała się z dwóch oddzielnych środków: kwoty 106,7 mln EUR w ramach pomocy na restrukturyzację oraz kwoty 30,2 mln EUR w ramach rekompensaty dla przedsiębiorstwa Corsair za szkody spowodowane pandemią COVID-19²³. Portugalskie przedsiębiorstwo lotnicze TAP nie kwalifikowało się do otrzymania pomocy na podstawie tymczasowych ram, ponieważ znajdowało się w trudnej sytuacji finansowej jeszcze przed dniem 31 grudnia 2019 r. Komisja zatwierdziła pożyczkę na ratowanie dla TAP w wysokości 1,2 mld EUR²⁴. Komisja zatwierdziła również programy rekompensat dla regionalnych i lokalnych przedsiębiorstw transportu publicznego za szkody poniesione w wyniku lockdownów i innych środków²⁵. Oprócz transportu Komisja zatwierdziła, na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, środki przyjęte przez państwa członkowskie dla przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych pandemią, np. w sektorze turystyki, kultury, sektorze hotelarsko-gastronomicznym i sektorze handlu detalicznego²⁶. Komisja przyjęła również szereg decyzji na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE (pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi), np. w celu zrekompensowania szkód poniesionych przez osoby samozatrudnione, dotowania kosztów stałych przedsiębiorstw oraz zrekompensowania strat spowodowanych odwołaniem imprez sportowych²⁷.

Komisja zatwierdziła również na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE szereg środków pomocy państwa przeznaczonych dla konkretnych obszarów państw członkowskich. Na przykład Niemcy zgłosiły fundusz o wartości 46 mld EUR („BayernFonds”) w formie gwarancji, instrumentów dokapitalizowania i dotowanych instrumentów dłużnych dla Bawarii w celu zapewnienia płynności i wsparcia kapitałowego dla przedsiębiorstw²⁸. Zatwierdzono

²³ Sprawa SA.58463 Francja – Pomoc na restrukturyzację przedsiębiorstwa Corsair, decyzja Komisji z dnia 11 grudnia 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58463

²⁴ Sprawa SA.57369 COVID-19 – Pomoc na rzecz TAP, decyzja Komisji z dnia 10 czerwca 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57369

²⁵ Np. sprawa SA.57675 (2020/N) Niemcy – COVID-19 – program na rzecz regionalnego i lokalnego publicznego transportu pasażerskiego, decyzja Komisji z dnia 7 sierpnia 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202033/287584_2180796_60_2.pdf

²⁶ Np. sprawa SA.58214 Irlandia – COVID-19 – Fundusz adaptacyjny na ponowne otwarcie przedsiębiorstw turystycznych i hotelarskich, zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58214;

sprawa SA.57595 Chorwacja – program pomocy państwa Ministerstwa Kultury na rzecz wsparcia gospodarki w kontekście trwającej pandemii COVID-19, zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57595;

sprawa SA.59048 Dania – COVID-19: pomoc dla kawiarni, restauracji, barów, klubów nocnych, lokali i ich dostawców, zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_59048

²⁷ Sprawa SA.56791 – system tymczasowych rekompensat dla osób samozatrudnionych, które poniosły straty finansowe w wyniku pandemii COVID-19, decyzja Komisji z dnia 25 marca 2021 r., zob.

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56791; sprawa SA.57291 – system rekompensat z tytułu COVID-19: dyrektywa w sprawie subsydiów do kosztów stałych, decyzja Komisji z dnia 23 maja 2020 r., zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57291; sprawa SA.57614 – system rekompensat dla organizacji sportowych, obiektów sportowych i odwołanych imprez sportowych w związku z COVID-19 („COVID – program sportowy”) – Czechy, decyzja Komisji z dnia 22 lipca 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202030/286956_2175432_128_2.pdf

²⁸ Sprawa SA.57447 – Niemcy – środki na rzecz walki z COVID-19 z funduszu BayernFonds. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202040/286247_2192300_93_2.pdf

również środki pomocy państwa dla regionów Walonii i Brukseli w Belgii oraz regionów Friuli-Wenecji Julijskiej i południowych Włoch²⁹.

Jeśli chodzi o kwoty zatwierdzone przez Komisję, między państwami członkowskimi występowały bardzo duże różnice. Różnice te można częściowo wytłumaczyć zróżnicowanymi rozmiarami gospodarek państw członkowskich.

Dokładniej rzecz ujmując, około 51,5 % zatwierdzonej pomocy państwa zgłosiły Niemcy. Włochy zgłosiły środki stanowiące około 14,7 % całej zatwierdzonej kwoty pomocy państwa, natomiast pomoc zgłoszona przez Francję stanowiła 13,9 % tej kwoty. Pomoc zgłoszona przez Hiszpanię stanowiła 4,8 % całej zatwierdzonej kwoty pomocy państwa, natomiast pomoc zgłoszona przez Polskę i Belgię odpowiadała odpowiednio około 2 % i 1,8 %. Szacuje się, że pomoc zgłoszona przez inne państwa członkowskie stanowi od 0,01 % do 1,5 % całkowitej szacunkowej kwoty 3,08 bln EUR. Rzeczywisty wpływ gospodarczy środków pomocy państwa zależy od ich wdrożenia, a nie od budżetów. Dlatego też Komisja monitoruje wdrażanie środków pomocy państwa związanych z COVID-19 i dostosowuje swoją strategię pomocy państwa do rozwoju sytuacji na rynku wewnętrznym.

Na podstawie odpowiedzi wszystkich 27 państw członkowskich na dwa kolejne sondaże przeprowadzone przez Komisję Europejską w okresie od połowy marca do końca grudnia 2020 r. z zatwierdzonej do tego czasu pomocy w wysokości 2,96 bln EUR faktycznie wydano około 544 mld EUR. W ujęciu bezwzględnym, zgodnie ze wstępnymi danymi przesłanymi przez państwa członkowskie, Francja przyznała ponad jedną czwartą całkowitej wypłaconej pomocy (155,36 mld EUR), a na kolejnych miejscach plasują się Włochy – 19,8 % całkowitej wypłaconej pomocy (107,9 mld EUR), Niemcy – 19,1 % całkowitej wypłaconej pomocy (104,25 mld EUR) i Hiszpania – 16,7 % (90,8 mld EUR). W ujęciu względnym, zgodnie ze wstępnymi danymi przesłanymi przez państwa członkowskie, Hiszpania jest państwem, które wypłaciło najwięcej w porównaniu z własnym PKB (7,3 %), a na kolejnych miejscach plasują się Francja (6,4 %), Włochy (6,0 %), Grecja (4,4 %), Malta (3,9 %), Węgry (3,7 %), Portugalia (3,6 %), Polska (3,6 %) i Cypr (3,5 %). Na poziomie UE-27 wydatki na pomoc państwa związaną z koronawirusem odpowiadają około 3,9 % PKB UE.

Oprócz pomocy zgłoszonej na podstawie tymczasowych ram państwa członkowskie mają prawo do przyjmowania środków, które nie wchodzą w zakres kontroli pomocy państwa przez UE. Pomoc państwa uznawana za mniej zakłócającą konkurencję, np. pomoc oparta na rozporządzeniach *de minimis*³⁰ lub na niektórych rozporządzeniach w sprawie wyłączeń

²⁹ Sprawy SA.57083, SA.57056, SA.58802 i SA.57005.

³⁰ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1; rozporządzenie Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym, Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 9; rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury, Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45 oraz rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, Dz.U. L 114 z 26.4.2012, s. 8.

grupowych³¹, może być przyjmowana bez uprzedniego zatwierdzenia przez Komisję. Pomoc obejmowała w szczególności środki takie jak dopłaty do wynagrodzeń, zawieszenie płatności podatków od przedsiębiorstw i VAT oraz składek na ubezpieczenie społeczne.

2.2. Wytyczne dla uczestników rynku w zakresie ochrony konkurencji i kontroli połączeń

Utrzymanie dyscypliny rynkowej w celu zapewnienia funkcjonowania jednolitego rynku staje się jeszcze ważniejsze w czasach kryzysu. Jednocześnie konieczne jest ułatwienie współpracy między przedsiębiorstwami, gdy jest ona niezbędna do zwalczania skutków pandemii.

W dziedzinie **ochrony konkurencji** Komisja szybko przyjęła szereg środków obejmujących różne obszary.

Komisja przedstawiła uczestnikom rynku wytyczne w **komunikacie**³² oraz w **piśmie ad hoc o braku zastrzeżeń**, określając główne kryteria stosowane przy ocenie projektów współpracy mających na celu zaradzenie brakom w zaopatrzeniu w produkty i usługi niezbędne podczas pandemii COVID-19, takie jak leki i sprzęt medyczny. Ponadto Komisja nawiązała współpracę z przedsiębiorstwami, np. z sektora motoryzacyjnego, udzielając nieformalnych wskazówek dotyczących rodzajów współpracy, które prawdopodobnie nie będą stanowiły problemu, oraz określiła niezbędne zabezpieczenia takiej współpracy.

W dniu 30 kwietnia 2020 r. Komisja opublikowała trzy rozporządzenia wykonawcze tymczasowo łagodzące zakres stosowania przepisów prawa konkurencji w **trzech sektorach rolnictwa** poważnie dotkniętych pandemią COVID-19³³. Rozporządzenia wykonawcze umożliwiły rolnikom i uznanym organizacjom międzybranżowym podejmowanie tymczasowych działań zbiorowych w celu ustabilizowania niektórych sektorów.

Ponadto Europejska Sieć Konkurencji (ECN) wydała wspólne oświadczenie w sprawie stosowania zasad ochrony konkurencji podczas kryzysu związanego z COVID-19 i ściśle współpracowała w kwestiach dotyczących konkurencji związanych z COVID-19. We

³¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1; rozporządzenie Komisji (UE) 2017/1084 z dnia 14 czerwca 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 651/2014 w odniesieniu do pomocy na infrastrukturę portową i infrastrukturę portów lotniczych, progów powodujących obowiązek zgłoszenia pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomocy na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, a także programów regionalnej pomocy operacyjnej skierowanych do regionów najbardziej oddalonych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 702/2014 w odniesieniu do obliczania kosztów kwalifikowalnych, Dz.U. L 156 z 20.6.2017, s. 1.

³² Komunikat Komisji: Tymczasowe ramy na potrzeby oceny kwestii antymonopolowych dotyczących współpracy między przedsiębiorstwami w odpowiedzi na pilne sytuacje wynikające z obecnej pandemii COVID-19, Dz.U. C 116 z 8.4.2020, s. 7.

³³ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/593 z dnia 30 kwietnia 2020 r. zezwalające na zawieranie porozumień i wydawanie decyzji w zakresie środków stabilizacji rynku w sektorze ziemniaków, Dz.U. L 140 z 4.5.2020, s. 13; rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/594 z dnia 30 kwietnia 2020 r. zezwalające na zawieranie porozumień i wydawanie decyzji w zakresie środków stabilizacji rynku w sektorze drzew żywych i pozostałych roślin, bulw, korzeni i podobnych, kwiatów ciętych i liści ozdobnych, Dz.U. L 140 z 4.5.2020, s. 17; rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2020/599 z dnia 30 kwietnia 2020 r. zezwalające na zawieranie porozumień i wydawanie decyzji w zakresie planowania produkcji w sektorze mleka i przetworów mlecznych, Dz.U. L 140 z 4.5.2020, s. 37. W następstwie tych rozporządzeń wykonawczych Komisji przyjęto rozporządzenie wykonawcze (UE) 2020/975 z dnia 6 lipca 2020 r. zezwalające na zawieranie porozumień i wydawanie decyzji w zakresie środków stabilizacji rynku w sektorze wina, Dz.U. L 215 z 7.7.2020, s. 13.

wspólnym oświadczeniu³⁴ członkowie Europejskiej Sieci Konkurencji wyrazili zrozumienie, że nadzwyczajna sytuacja może spowodować konieczność współpracy przedsiębiorstw w celu zapewnienia dostaw i sprawiedliwej dystrybucji ograniczonych produktów wśród wszystkich konsumentów. Stwierdzili oni, że nie będą aktywnie interweniować przeciwko koniecznym i tymczasowym środkom wprowadzonym w celu uniknięcia niedoboru dostaw. Jednocześnie niezwykle ważne było zapewnienie, aby produkty uważane za niezbędne do ochrony zdrowia konsumentów w obecnej sytuacji (np. maski ochronne i płyn do dezynfekcji rąk) pozostały dostępne po konkurencyjnych cenach. Europejska Sieć Konkurencji oświadczyła, że w związku z tym nie zawaha się podjąć działań przeciwko przedsiębiorstwom, które wykorzystują obecną sytuację, tworząc kartele lub nadużywając swojej pozycji dominującej. W następstwie wspólnego oświadczenia Komisja i krajowe organy ochrony konkurencji podjęły współpracę w celu zapewnienia, aby dostawy podstawowych towarów i usług w czasie pandemii nie zostały zakłócone oraz aby reguły konkurencji były stosowane w sposób spójny, zarówno w przypadku egzekwowania przepisów, jak i ukierunkowania inicjatyw współpracy przedsiębiorstw podczas kryzysu. Dzięki ścisłej współpracy i koordynacji spraw i wytycznych dotyczących ochrony konkurencji związanych z COVID-19 Europejska Sieć Konkurencji była w stanie zająć wspólne stanowisko wobec przedsiębiorstw starających się opracować inicjatywy zgodne z zasadami ochrony konkurencji.

W kwestii kontroli połączeń Komisja była w stanie nadal prowadzić swoje działania przy pełnym poszanowaniu swoich zobowiązań prawnych i przestrzeganiu terminów³⁵. W 2020 r. pomimo pandemii zgłoszono Komisji 361 transakcji. Podobnie jak w poprzednich latach większość zgłoszonych połączeń nie spowodowała problemów w zakresie konkurencji i mogła zostać szybko przeprowadzona. Komisja przyjęła 352 decyzje dotyczące połączeń i interweniowała w 18 sprawach. Jeżeli chodzi o interwencje Komisji, 13 połączeń zatwierdzono na pierwszym etapie z zastrzeżeniem zobowiązań³⁶, trzy³⁷ dopuszczono po zakończeniu drugiego etapu postępowania wyjaśniającego pod warunkiem zastosowania środków zaradczych, a na jedno połączenie³⁸ zezwolono bezwarunkowo na drugim etapie. Procedurę uproszczoną zastosowano w 76 % wszystkich zgłoszonych transakcji w 2020 r.

2.3. Przygotowanie do odbudowy i wyjścia z kryzysu

Ze względu na środki wynoszące 672,5 mld EUR Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)³⁹ stanowi zdecydowanie największą część pakietu na rzecz

³⁴ Wspólne oświadczenie Europejskiej Sieci Konkurencji dotyczące stosowania prawa konkurencji w czasie kryzysu związanego z COVID-19. Zob.: https://www.acceptance.ec.europa.eu/competition/ecn/202003_joint-statement_ecn_corona-crisis.pdf

³⁵ Aby zapewnić ciągłość działania w czasie pandemii, Komisja wprowadziła narzędzie eNotifications, które umożliwia przedsiębiorstwom zgłaszanie planowanych połączeń przez internet.

³⁶ Sprawy M.9408 Assa Abloy/Agta Record, M.9434 UTC/Raytheon, M.9461 AbbVie/Allergan, M.9502 Synthomer/Omnova Solutions, M.9517 Mylan/Upjohn, M.9546 Gategroup/LSG European Business, M.9554 Elanco Animal Health/Bayer Animal Health Division, M.9674 Vodafone Italia/Tim/INWIT JV, M.9677 DIC/BASF Colors & Effects, M.9728 Altice/Omers/Allianz/Covage, M.9744 Mastercard/Nets, M.9776 Worldline/Ingenico i M.9779 Alstom/Bombardier Transportation.

³⁷ Sprawa M.9014 PKN Orlen/Grupa Lotos, sprawa M.9730 FCA/PSA, sprawa M.9660 Google/Fitbit.

³⁸ Sprawa M.9409 — Aurubis/Metallo Group Holding.

³⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17; Wniosek Komisji z dnia 28 maja 2020 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy

odbudowy [Next Generation EU](#) o wartości 750 mld EUR⁴⁰. W ramach RRF wspierane będą publiczne inwestycje i reformy w państwach członkowskich, co pomoże im w zwalczaniu gospodarczych i społecznych skutków pandemii COVID-19, a także ułatwi transformację ekologiczną i cyfrową.

i Zwiększania Odporności, *op. cit.* W grudniu 2020 r. osiągnięto porozumienie polityczne w Radzie, a Parlament Europejski zatwierdził rozporządzenie w sprawie RRF w dniu 9 lutego 2021 r.

⁴⁰ Innymi instrumentami, które zostaną wykorzystane, są na przykład Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, program „Cyfrowa Europa”, *rescEU* oraz nowy Program UE dla zdrowia.

Przegląd planów odbudowy i zwiększania odporności państw członkowskich

Aby otrzymać dotacje i niskooprocentowane pożyczki w ramach RRF, państwa członkowskie muszą przedłożyć plany odbudowy i zwiększania odporności, które zostaną zweryfikowane przez Komisję przed wypłatą jakichkolwiek środków. Wszystkie projekty w ramach planów odbudowy i zwiększania odporności muszą zostać ocenione zgodnie z zasadami pomocy państwa. Jesienią 2020 r. szereg państw członkowskich przedłożyło Komisji projekty planów odbudowy i zwiększania odporności, a DG ds. Konkurencji pomagała w przeprowadzaniu ich przeglądu i udzielaniu porad w ich sprawie. Ponadto DG ds. Konkurencji wraz z innymi służbami Komisji pomagała państwom członkowskim w przygotowaniu planów odbudowy i zwiększania odporności zgodnie z zasadami pomocy państwa. W tym celu Komisja opublikowała w grudniu 2020 r. zestaw szablonów zawierających wytyczne. Szablony te zaktualizowano w styczniu 2021 r.⁴¹

3. Zapewnienie, aby reguły konkurencji pozostały adekwatne do potrzeb – obszerny program polityczny

W 2020 r. Komisja kontynuowała kompleksowy przegląd reguł konkurencji w celu zapewnienia ich adekwatności do zmieniającego się otoczenia rynkowego, w tym nabierającej tempa cyfrowej transformacji gospodarki. Do przeglądu wykorzystano również informacje przedstawione przez trzech niezależnych specjalnych doradców w ich sprawozdaniu z kwietnia 2019 r. na temat transformacji cyfrowej i prawa konkurencji⁴².

W szczególności Komisja poczyniła postępy w realizacji programu przeglądu obejmującego dużą liczbę jej głównych rozporządzeń, wytycznych i obwieszczeń w sprawie wyłączeń grupowych, a także podjęła kroki w celu realizacji szeregu bieżących inicjatyw mających na celu zapewnienie uczciwej konkurencji na jednolitym rynku, takich jak wniosek dotyczący aktu o rynkach cyfrowych oraz inicjatywa na rzecz subsydiów zagranicznych. W 2020 r. Komisja zakończyła również „ocenę adekwatności” pakietu na rzecz unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa z 2014 r.

3.1. Nowa inicjatywa polityczna na rzecz wzmocnienia zestawu narzędzi dotyczących polityki konkurencji

Jako główny element europejskiej strategii cyfrowej⁴³, przedstawionej przez Komisję w lutym 2020 r., Komisja przedłożyła dwa wnioski ustawodawcze mające na celu stworzenie bezpieczniejszego otoczenia cyfrowego dla wszystkich użytkowników, w którym chronione są ich prawa podstawowe, oraz stworzenie konkurencyjnych warunków umożliwiających innowacyjnym przedsiębiorstwom cyfrowym rozwój na jednolitym rynku i konkurowanie na całym świecie.

⁴¹ Dokument roboczy służb Komisji: Wytyczne dla państw członkowskich – plany odbudowy i zwiększania odporności, SWD(2021) 12 final, 22.1.2021. Zob.: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/document_travail_service_part2_v3_en.pdf

⁴² „Polityka konkurencji w erze cyfrowej”, 2019, zob.: <https://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0419345enn.pdf>

⁴³ Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy, publikacja Komisji z dnia 19 lutego 2020 r., ISBN 978-92-76-16362-6.

W 2020 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący aktu o rynkach cyfrowych w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków cyfrowych⁴⁴. Proponowane rozporządzenie ma na celu rozwiązanie problemów strukturalnych na rynkach cyfrowych, w szczególności kwestii dużych platform cyfrowych funkcjonujących jako „strażnicy dostępu”, tj. platform pełniących funkcję pośrednika łączącego dużą bazę użytkowników z dużą liczbą przedsiębiorstw. W ramach pakietu cyfrowego Komisja przedłożyła również wniosek dotyczący aktu o usługach cyfrowych⁴⁵. Oba wnioski Komisji podlegają zwykłej procedurze ustawodawczej i zostaną poddane dyskusji w Parlamencie i Radzie w 2021 r.

Akt prawny o rynkach cyfrowych

Akt o rynkach cyfrowych – proponowane rozporządzenie, które ma zostać przyjęte na podstawie art. 114 TFUE – miałoby na celu uniemożliwienie strażnikom dostępu narzucania nieuczciwych warunków przedsiębiorstwom i konsumentom. Przykładami takich nieuczciwych warunków są uniemożliwienie przedsiębiorstwom uzyskania dostępu do ich własnych danych, uzależnienie użytkowników od konkretnej usługi oraz ograniczanie możliwości wyboru usług alternatywnych. Zgodnie z tym aktem przedsiębiorstwa będą wyznaczane jako strażnicy dostępu, jeżeli spełnione zostaną łącznie trzy kryteria ilościowe⁴⁶. Wyznaczeni strażnicy dostępu podlegaliby szeregowi obowiązków i zakazów w celu zapewnienia otwartego środowiska internetowego, które byłoby uczciwe wobec przedsiębiorstw i konsumentów oraz otwarte na innowacje wszystkich podmiotów. Aby zapewnić skuteczność nowych przepisów, w akcie o rynkach cyfrowych przewidziano możliwość nakładania sankcji za nieprzestrzeganie zakazów i niewywiązywanie się z obowiązków.

3.2. Aktualizacja zasad i wytycznych dotyczących połączeń i ochrony konkurencji

3.2.1. Postępy w zakresie oceny połączeń

W 2020 r. Komisja przeszła do ostatniego etapu oceny **wybranych proceduralnych i jurysdykcyjnych aspektów unijnej kontroli połączeń**⁴⁷. Dokument roboczy służb Komisji, w którym podsumowano główne ustalenia z oceny, opublikowano w dniu 26 marca 2021 r.⁴⁸ W związku z tymi wynikami Komisja przyjęła komunikat, w którym przedstawia wytyczne dotyczące stosowania mechanizmu odsyłania spraw między państwami członkowskimi, określonego w art. 22 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw, a także zainicjowała ocenę skutków, w ramach której przeanalizowane zostaną różne warianty

⁴⁴ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym (akt o rynkach cyfrowych), COM(2020) 842, 15.12.2020.

⁴⁵ Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych (akt o usługach cyfrowych) i zmieniającego dyrektywę 2000/31/WE, COM(2020) 825 final, 15.12.2020. Za pośrednictwem tego aktu wprowadzone zostałyby przepisy dotyczące usług *online* (usług pośrednich, usług hostingu i platform internetowych). Dostawcy takich usług podlegaliby m.in. wymogom dotyczącym przejrzystości i sprawozdawczości, obowiązkowi informacyjnemu, przepisom dotyczącym udostępniania danych oraz kodeksom postępowania.

⁴⁶ Niektóre duże platformy internetowe pełnią funkcję „strażników dostępu” na rynkach cyfrowych. W akcie o rynkach cyfrowych określono szereg kryteriów kwalifikowania dużych platform internetowych jako strażników dostępu. Kryteria te zostaną spełnione, jeżeli przedsiębiorstwo: (i) ma silną pozycję gospodarczą, znaczący wpływ na rynek wewnętrzny i prowadzi działalność w wielu państwach UE, (ii) ma silną pozycję pośrednika, co oznacza, że łączy dużą bazę użytkowników z dużą liczbą przedsiębiorstw oraz (iii) ma (lub wkrótce będzie miało) ugruntowaną i trwałą pozycję na rynku.

⁴⁷ W ramach oceny skoncentrowano się na czterech zagadnieniach: (i) możliwym dalszym uproszczeniu unijnej kontroli połączeń, (ii) funkcjonowaniu progów, od których zależy właściwość, (iii) funkcjonowaniu systemu odsyłania spraw oraz (iv) szczegółowych aspektach technicznych ram proceduralnych i dochodzeniowych dotyczących oceny połączeń.

⁴⁸ Dokument roboczy służb Komisji: Ocena proceduralnych i jurysdykcyjnych aspektów unijnej kontroli połączeń, SWD(2021) 66 final z 26.3.2021. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_21_1384

strategiczne, co ma przyczynić się do lepszego ukierunkowania i dalszego uproszczenia procedur dotyczących kontroli połączeń⁴⁹.

3.2.2. Przegląd przepisów dotyczących porozumień wertykalnych w sprawie dostaw i horyzontalnych porozumień kooperacyjnych

Publikując we wrześniu 2020 r. dokument roboczy służb Komisji⁵⁰, Komisja zakończyła ocenę rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień wertykalnych⁵¹ oraz wytycznych wertykalnych⁵². Ocena dotyczyła tego, w jakim stopniu obecny system pozwolił na osiągnięcie celu, jakim jest zapewnienie „bezpiecznej przystani” dla porozumień wertykalnych, które zasadniczo zwiększają efektywność, gwarantują pewność prawa i zmniejszają koszty przestrzegania przepisów. Ocena miała również pomóc w podjęciu decyzji, czy należy pozwolić na wygaśnięcie tych przepisów, odnowić je w ich obecnej formie, czy też je zmienić.

Z oceny wynika, że rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień wertykalnych i wytyczne wertykalne pozostają użytecznymi narzędziami ułatwiającymi przedsiębiorstwom dokonywanie samooceny. Sytuacja na rynkach uległa jednak zmianie i w ocenie wskazano szereg kwestii, które należy rozwiązać. Komisja rozpoczęła przegląd, którego celem jest wprowadzenie zmienionych przepisów do dnia 31 maja 2022 r., kiedy to wygasną obowiązujące przepisy.

W 2020 r. Komisja kontynuowała ocenę rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień badawczo-rozwojowych⁵³ oraz rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień specjalizacyjnych⁵⁴, zwanych łącznie rozporządzeniami w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień horyzontalnych. Wytyczne dotyczące horyzontalnych porozumień kooperacyjnych opracowane przez Komisję obejmują wykładnię rozporządzeń w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień horyzontalnych oraz stosowanie art. 101 TFUE w odniesieniu do innych porozumień horyzontalnych. Rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień horyzontalnych wygasną w dniu 31 grudnia 2022 r. Celem tych przepisów jest ułatwienie przedsiębiorstwom współpracy w sposób, który jest ekonomicznie pożądany i nie ma negatywnych skutków z punktu widzenia polityki konkurencji. W ramach oceny gromadzone są dowody na temat ich funkcjonowania, dzięki czemu Komisja będzie mogła określić, czy powinna pozwolić na wygaśnięcie rozporządzeń i wytycznych w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie

⁴⁹ Komunikat Komisji: Wytyczne dotyczące stosowania mechanizmu odsyłania spraw przewidzianego w art. 22 rozporządzenia w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw w odniesieniu do określonych kategorii spraw, C(2021) 1959 final z 26.3.2021.

⁵⁰ Dokument roboczy służb Komisji – Ocena rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w zakresie porozumień wertykalnych, SWD(2020) 173 final z 8.9.2020.

⁵¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych, Dz.U. L 102 z 23.4.2010, s. 1.

⁵² Wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych, Dz.U. C 130 z 19.5.2010, s. 1.

⁵³ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1217/2010 z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień badawczo-rozwojowych, Dz.U. L 335 z 18.12.2010, s. 36.

⁵⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1218/2010 z dnia 14 grudnia 2010 r. w sprawie zastosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do niektórych kategorii porozumień specjalizacyjnych, Dz.U. L 335 z 18.12.2010, s. 43.

porozumień horyzontalnych, przedłużyć okres ich obowiązywania czy też je zmienić. Sporządzenie dokumentu roboczego służb Komisji przewidziano na 2021 r.

W 2020 r. Komisja kontynuowała ocenę [rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze pojazdów silnikowych](#) przyjętego w 2010 r.⁵⁵ Ocena służy zgromadzeniu faktów i dowodów dotyczących funkcjonowania rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze pojazdów silnikowych oraz odnoszących się do niego wytycznych, w szczególności przez zweryfikowanie zakresu, w jakim spełniono określone w nim cele. Rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w sektorze pojazdów silnikowych wygasa w maju 2023 r. i przewiduje obowiązek Komisji dotyczący przedłożenia Parlamentowi i Radzie sprawozdania z oceny w 2021 r.

3.2.3. Ocena obwieszczenia w sprawie definicji rynku

W 2020 r. Komisja rozpoczęła również ocenę [obwieszczenia w sprawie definicji rynku](#)⁵⁶. Obwieszczenie zawiera wytyczne odnośnie do zasad i najlepszych praktyk dotyczących stosowania przez Komisję koncepcji właściwego rynku produktowego i geograficznego w ramach unijnego prawa konkurencji. Ocena ma na celu stwierdzenie, czy obwieszczenie nadal odpowiada zamierzonemu celowi, w szczególności w świetle ostatnich zmian na rynku w różnych sektorach, w tym na rynkach cyfrowych. Wyniki oceny zostaną opublikowane w 2021 r.

3.2.4. Rokowania zbiorowe dla osób samozatrudnionych

Platformy cyfrowe wpłynęły na sposób, w jaki ludzie pracują. Zapewniają one dostęp do pracy i lepszą elastyczność, ale mogą również prowadzić do większego narażenia niektórych pracowników. Osoby świadczące usługi za pomocą platform cyfrowych nie zawsze mieszczą się w kategoriach tradycyjnego zatrudnienia i nie zawsze jest oczywiste, czy unijne reguły konkurencji nie stanowią przeszkody w rokowaniach zbiorowych dla tych osób, które ich potrzebują. W czerwcu 2020 r. Komisja rozpoczęła proces oceny dotyczącej tego, czy istnieje konieczność wprowadzenia środków na poziomie UE poprzez zagwarantowanie większej pewności prawa co do stosowania unijnego prawa konkurencji do rokowań zbiorowych osób samozatrudnionych. Proces wstępnego gromadzenia informacji został przeprowadzony w ramach konsultacji w sprawie aktu o usługach cyfrowych. Jednocześnie DG ds. Konkurencji ściśle współpracowała z zainteresowanymi stronami, w tym z platformami i partnerami społecznymi. W styczniu 2021 r. Komisja opublikowała wstępną ocenę skutków, w której przedstawiono wstępne możliwości przyszłych działań⁵⁷.

⁵⁵ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 461/2010 z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych w sektorze pojazdów silnikowych, Dz.U. L 129 z 28.5.2010, s. 52.

⁵⁶ Obwieszczenie Komisji w sprawie definicji rynku właściwego do celów wspólnotowego prawa konkurencji, Dz.U. C 372 z 9.12.1997, s. 5.

⁵⁷ Wstępna ocena skutków – Układy zbiorowe dla osób samozatrudnionych – zakres stosowania unijnych reguł konkurencji, 6.1.2021. Zob.: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12483-Collective-bargaining-agreements-for-self-employed-scope-of-application-EU-competition-rules>

3.2.5. Egzekwowanie na drodze prywatnoprawnej – sprawozdanie z wdrożenia dyrektywy w sprawie roszczeń odszkodowawczych i komunikat w sprawie ochrony informacji poufnych przez sądy krajowe

W dyrektywie w sprawie roszczeń odszkodowawczych⁵⁸ ustanowiono przepisy mające na celu zapewnienie, by każdy, kto poniósł szkodę wynikającą z naruszenia prawa konkurencji przez przedsiębiorstwo lub związek przedsiębiorstw, mógł skutecznie korzystać z prawa dochodzenia od tego przedsiębiorstwa lub związku przedsiębiorstw pełnego odszkodowania z tytułu tej szkody przed sądami krajowymi. W grudniu 2020 r. Komisja przedłożyła Parlamentowi i Radzie [sprawozdanie z wdrożenia](#) zgodnie z wymogami określonymi w dyrektywie⁵⁹.

W sprawozdaniu podsumowano wdrożenie niektórych podstawowych przepisów dyrektywy, takich jak prawo do pełnego odszkodowania, ujawnianie dowodów, wartość dowodowa rozstrzygnięć stwierdzających naruszenie, terminy przedawnienia, przerzucanie nadmiernych obciążeń i szacowanie szkód. Od czasu przyjęcia dyrektywy w 2014 r. liczba powództw o odszkodowanie wytaczanych przed sądy krajowe znacznie wzrosła i powództwa o odszkodowanie stały się zdecydowanie bardziej powszechne w UE. Na początku 2014 r. łączna liczba spraw według daty wydania pierwszego wyroku wynosiła około 50, a po gwałtownym wzroście wyniosła 239 w 2019 r. Tych 239 spraw dotyczyło trzynastu państw członkowskich⁶⁰. Komisja stwierdziła, że dyrektywa w sprawie roszczeń odszkodowawczych prawdopodobnie przyczyniła się do zwiększenia wiedzy poszkodowanych w wyniku naruszenia unijnego prawa konkurencji na temat przysługującego im prawa do skutecznego dochodzenia roszczeń odszkodowawczych za poniesioną szkodę.

Ponadto Komisja przyjęła niewiążący [komunikat w sprawie ochrony informacji poufnych przez sądy krajowe](#) w postępowaniach dotyczących egzekwowania unijnego prawa konkurencji na drodze prywatnoprawnej⁶¹. W komunikacie przedstawiono wytyczne dotyczące środków, które sądy krajowe mogą zastosować w celu ochrony informacji poufnych w toku postępowania i po jego zakończeniu. Przykładami takich środków są utajnianie, kręgi osób zaufanych, powoływanie biegłych i przesłuchania.

3.3. Przegląd zasad pomocy państwa

3.3.1. Zakończenie oceny adekwatności zasad pomocy państwa

W 2020 r. Komisja zakończyła rozpoczętą w 2019 r. [ocenę adekwatności](#)⁶² zasad pomocy państwa przyjętych w ramach pakietu na rzecz unowocześnienia polityki w dziedzinie

⁵⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego, Dz.U. L 349 z 5.12.2014, s. 1.

⁵⁹ Art. 20 dyrektywy w sprawie roszczeń odszkodowawczych.

⁶⁰ Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Niemiec, Polski, Węgier, Włoch oraz Zjednoczonego Królestwa.

⁶¹ Komunikat Komisji: Komunikat w sprawie ochrony informacji poufnych przez sądy krajowe w postępowaniach dotyczących egzekwowania unijnego prawa konkurencji na drodze prywatnoprawnej, Dz.U. C 242 z 22.7.2020, s. 1.

⁶² Ocena adekwatności objęła następujące przepisy, które przyjęto w ramach unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa: Ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych (rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu

pomocy państwa. W ocenie adekwatności uwzględniono również [wytyczne dotyczące przedsiębiorstw kolejowych](#)⁶³ oraz [komunikat w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych](#)⁶⁴. Komisja zbadała, czy przepisy te nadal odpowiadają zamierzonemu celowi, również w świetle Europejskiego Zielonego Ładu⁶⁵, nowej strategii przemysłowej⁶⁶ i europejskiej strategii cyfrowej Komisji⁶⁷.

Wyniki oceny adekwatności opublikowano w październiku 2020 r. Komisja stwierdziła, że przepisy poddane ocenie są w znacznym stopniu adekwatne do zakładanych celów. Niektóre przepisy wymagają jednak zmian, w tym doprecyzowania, dalszego usprawnienia i uproszczenia, a także dostosowania w celu odzwierciedlenia ostatnich zmian w prawodawstwie, obecnych priorytetów, zmian na rynkach i rozwoju technologicznego. Aby zapewnić wystarczającą ilość czasu na zmianę przepisów, Komisja przedłużyła⁶⁸ okres

art. 107 i 108 Traktatu, Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1); rozporządzenie w sprawie pomocy de minimis (rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, Dz.U. L 352 z 24.12.2013, s. 1); wytyczne w sprawie pomocy regionalnej (Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014–2020, Dz.U. C 209 z 23.7.2013, s. 1); zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (Komunikat Komisji: Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 1); komunikat w sprawie ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (IPCEI) (Komunikat Komisji: Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, Dz.U. C 188 z 20.6.2014, s. 4); wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka (Komunikat Komisji: Wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka, Dz.U. C 19 z 22.1.2014, s. 4); wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz portów lotniczych i przedsiębiorstw lotniczych (Komunikat Komisji – Wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz portów lotniczych i przedsiębiorstw lotniczych, Dz.U. C 99 z 4.4.2014, s. 3); wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią (Komunikat Komisji: Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020, Dz.U. C 200 z 28.6.2014, s. 1); wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Komunikat Komisji: Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji, Dz.U. C 249 z 31.7.2014, s. 1). Ponadto ocena objęła także wytyczne dotyczące przedsiębiorstw kolejowych z 2008 r. oraz komunikat w sprawie krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych z 2012 r. Przepisy te nie zostały zmienione w ramach unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa, ale ocena była istotna w świetle zmian w prawie Unii i praktyce Komisji.

⁶³ Komunikat Komisji: Wspólnotowe wytyczne dotyczące pomocy państwa na rzecz przedsiębiorstw kolejowych, Dz.U. C 184 z 22.7.2008, s. 13.

⁶⁴ Komunikat Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, Dz.U. C 392 z 19.12.2012, s. 1.

⁶⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Europejski Zielony Ład”, COM(2019) 640 final, 11.12.2019.

⁶⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: Nowa strategia przemysłowa dla Europy, COM(2020) 102 final, 10.3.2020.

⁶⁷ Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy, komunikat Komisji z dnia 19 lutego 2020 r.

⁶⁸ Komunikat Komisji w sprawie przedłużenia obowiązywania i zmian wytycznych w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014–2020, wytycznych w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka, wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020, wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji, komunikatu w sprawie kryteriów analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, komunikatu Komisji– Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną oraz komunikatu Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych, Dz.U. C 224 z 8.7.2020, s. 2.

obowiązywania tych zasad pomocy państwa do dnia 31 grudnia 2021 r.⁶⁹ W przeciwnym wypadku zasady te wygasłyby z końcem 2020 r.

3.3.2. Przegląd zasad pomocy państwa wspierających realizację Europejskiego Zielonego Ładu

Zasady pomocy państwa są istotną częścią transformacji ekologicznej. Zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie Europejskiego Zielonego Ładu i zasadami oceny adekwatności wytyczne w sprawie pomocy państwa istotne dla Europejskiego Zielonego Ładu są obecnie poddawane ukierunkowanej rewizji, która ma się zakończyć do końca 2021 r. Należą do nich [wytyczne w sprawie pomocy regionalnej](#)⁷⁰, [komunikat w sprawie projektów IPCEI](#)⁷¹, [zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną](#)⁷², [wytyczne Unii w sprawie pomocy państwa na rzecz promowania inwestycji w zakresie finansowania ryzyka](#), [wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią \(EEAG\)](#)⁷³ oraz stosowne przepisy [ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń grupowych](#)⁷⁴. Zmienione wytyczne w sprawie ETS przyjęto w 2020 r.⁷⁵

Zmienione wytyczne w sprawie systemu handlu emisjami (ETS) weszły w życie w dniu 1 stycznia 2021 r. wraz z rozpoczęciem nowego okresu rozliczeniowego ETS. Wytyczne w sprawie ETS umożliwiają państwom członkowskim częściowe zrekompensowanie przedsiębiorstwom z sektorów zagrożonych wyższymi cenami energii elektrycznej wynikającymi z sygnałów cenowych dotyczących emisji dwutlenku węgla, ustanowionych przez ETS (tak zwane koszty emisji pośrednich).

W listopadzie 2020 r. Komisja zaprosiła zainteresowane strony do przekazania uwag⁷⁶ dotyczących określonych aspektów [wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią](#) w celu przeprowadzenia ich planowanej rewizji. Wytyczne, których ważność przedłużono do dnia 31 grudnia 2021 r., poddano ewaluacji w ramach oceny adekwatności. Ocena wykazała, że wytyczne przyczyniły się do

⁶⁹ Obowiązywanie poniższych zasad pomocy państwa przedłużono do dnia 31 grudnia 2023 r.: ogólne rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych, rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis*, wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji. Zob. również rozporządzenie Komisji (UE) 2020/972 z dnia 2 lipca 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1407/2013 w odniesieniu do jego przedłużenia oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 651/2014 w odniesieniu do jego przedłużenia i odpowiednich dostosowań, Dz.U. L 215 z 7.7.2020, s. 3.

⁷⁰ Wytyczne w sprawie pomocy regionalnej na lata 2014–2020, które weszły w życie w dniu 1 lipca 2014 r., Dz.U. C 209 z 23.7.2013, s. 1.

⁷¹ Komunikat Komisji: Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, Dz.U. C 188 z 20.6.2014, s. 4.

⁷² Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną, Dz.U. C 198 z 27.6.2014, s. 1.

⁷³ Komunikat Komisji: Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014–2020, Dz.U. C 200 z 28.6.2014, s. 1.

⁷⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

⁷⁵ Komunikat Komisji: Wytyczne w sprawie niektórych środków pomocy państwa w kontekście systemu handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych po 2021 r., SEC(2020) 320 final, SWD(2020) 190 final, SWD(2020) 191 final, SWD(2020) 192 final, SWD(2020) 193 final, SWD(2020) 194 final, SWD(2020) 195 final, 21.09.2020.

⁷⁶ Zaproszenie Komisji do przekazywania uwag dotyczących rewizji wytycznych w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią z dnia 12 listopada 2020 r.

skuteczniejszego i mniej zakłócającego wykorzystania zasobów państwowych w celu poprawy ochrony środowiska i osiągnięcia celów unii energetycznej. Należy je jednak dostosować w świetle nowych technologii i nowatorskich rodzajów wsparcia, a także niedawno wprowadzonych przepisów i polityk dotyczących środowiska i energii.

W 2020 r. Komisja zakończyła ocenę [komunikatu w sprawie ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania \(IPCEI\)](#)⁷⁷ z 2014 r. przeprowadzoną w ramach oceny adekwatności. Wyniki pokazały, że ogólnie rzecz biorąc, zasady IPCEI są adekwatne do potrzeb, jednak można zagwarantować pewne ukierunkowane zmiany w świetle praktycznego doświadczenia nabytego w przypadku IPCEI (w zakresie mikroelektroniki i akumulatorów) oraz w celu zapewnienia, by zasady IPCEI w pełni wspierały priorytety Komisji, szczególnie Europejski Zielony Ład i europejską strategię cyfrową, oraz ułatwiały udział MŚP. W lutym 2021 r. rozpoczęto konsultacje dotyczące zmienionego komunikatu w sprawie IPCEI.

3.3.3. Konsultacje z zainteresowanymi stronami dotyczące wytycznych w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do sieci szerokopasmowych

We wrześniu 2020 r. Komisja rozpoczęła konsultacje publiczne, w których zaprosiła państwa członkowskie oraz inne zainteresowane strony do przedstawienia opinii i przekazania uwag na temat istniejących unijnych zasad pomocy państwa dotyczących publicznego wsparcia na rzecz budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych⁷⁸. W [wytycznych w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do sieci szerokopasmowych z 2013 r.](#) umożliwiono państwom członkowskim udzielanie wsparcia na rzecz budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych pod pewnymi warunkami⁷⁹. Konsultacje publiczne stanowią część ogólnej oceny, czy wytyczne nadal są adekwatne do potrzeb, czy też będą wymagały aktualizacji w świetle niedawnych zmian technologicznych i rozwoju sytuacji rynkowej.

3.3.4. Kontynuacja oceny pakietu UOIG

W 2020 r. Komisja kontynuowała ocenę pakietu [usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym \(UOIG\)](#) przyjętego w 2012 r. Rozpoczęta w 2019 r. ocena obejmuje komunikat w sprawie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG), decyzję w sprawie UOIG, ramy dotyczące UOIG oraz rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym⁸⁰ w zakresie, w jakim mają zastosowanie do usług zdrowotnych i społecznych (z wyjątkiem oceny rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis*

⁷⁷ Komunikat Komisji: Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, Dz.U. C 188 z 20.6.2014, s. 4.

⁷⁸ Konsultacje publiczne: Ocena zasad pomocy państwa dotyczących wdrażania infrastruktury sieci szerokopasmowych. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/consultations/2020_broadband/index_en.html

⁷⁹ Komunikat Komisji: Wytyczne UE w sprawie stosowania reguł pomocy państwa w odniesieniu do szybkiej budowy/rozbudowy sieci szerokopasmowych, Dz.U. C 25 z 26.1.2013, s. 1.

⁸⁰ Ocena zasad pomocy państwa dotyczących usług zdrowotnych i społecznych świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (UOIG) oraz rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/evaluation_sgei_en.html

przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, które obejmuje szerszy zakres sektorów). Ogólnym celem pakietu jest wspieranie państw członkowskich w finansowaniu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, które mają kluczowe znaczenie dla obywateli i ogółu społeczeństwa, przy jednoczesnym zachowaniu kluczowych aspektów kontroli pomocy państwa. Celem oceny jest sprawdzenie, czy zasady UOIG mające zastosowanie do usług zdrowotnych i społecznych nadal są adekwatne i nadal zapewniają unijną wartość dodaną. Wyniki oceny zostaną opublikowane w 2021 r.

3.3.5. Przegląd zasad pomocy państwa w obszarze rolnictwa i rybołówstwa

W 2020 r. Komisja kontynuowała przegląd zasad pomocy państwa w obszarze rolnictwa i rybołówstwa. Przegląd ten obejmuje rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rolnictwie⁸¹, wytyczne w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich⁸², rozporządzenie w sprawie wyłączeń grupowych w rybołówstwie⁸³, rozporządzenie w sprawie pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury⁸⁴ oraz wytyczne dotyczące pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury⁸⁵. W 2020 r. przedłużono okres ważności tych instrumentów, które na chwilę obecną utracą ważność z końcem 2022 r. i są poddawane ocenie. Oceny powinny zostać ukończone w 2021 r, a następnie przeprowadzone zostaną oceny skutków zgodnie z wymaganiami dotyczącymi lepszego stanowienia prawa. Komisja dokonuje rewizji w celu ustanowienia nowych zbiorów zasad pomocy państwa w obszarze rolnictwa i rybołówstwa, które powinny zacząć obowiązywać w 2023 r.

4. Wkład polityki konkurencji UE w transformację cyfrową i wzmocnienie jednolitego rynku

Za pośrednictwem swojego naczelnego celu „[Europa na miarę ery cyfrowej](#)” przewodnicząca Ursula von der Leyen określiła erę cyfrową jako jeden z priorytetów tej kadencji Komisji. Na rynkach konkurencyjnych przedsiębiorstwa muszą wprowadzać innowacje i stawać się coraz bardziej wydajne, aby się rozwijać. Dotyczy to w szczególności napędzanych innowacjami i szybko rozwijających się rynków cyfrowych. Skuteczne egzekwowanie unijnych reguł konkurencji i prowadzenie reform regulacyjnych ma kluczowe znaczenie dla transformacji cyfrowej gospodarki UE, która przyczynia się do trwałej odbudowy w UE. Egzekwując

⁸¹ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.U. L 193 z 1.7.2014, s. 1.

⁸² Komunikat Komisji: Wytyczne Unii Europejskiej w sprawie pomocy państwa w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich w latach 2014–2020, Dz.U. C 204 z 1.7.2014, s. 1.

⁸³ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1388/2014 z dnia 16 grudnia 2014 r. uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz.U. L 369 z 24.12.2014, s. 37.

⁸⁴ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury, Dz.U. L 190 z 28.6.2014, s. 45.

⁸⁵ Komunikat Komisji: Wytyczne do celów analizy pomocy państwa w sektorze rybołówstwa i akwakultury, Dz.U. C 217 z 2.7.2015, s. 1.

reguły konkurencji UE, Komisja kontynuuje usuwanie pozostałych barier dla jednolitego rynku.

4.1. Egzekwowanie ochrony konkurencji przyczyniło się do transformacji cyfrowej oraz wzmocnienia jednolitego rynku

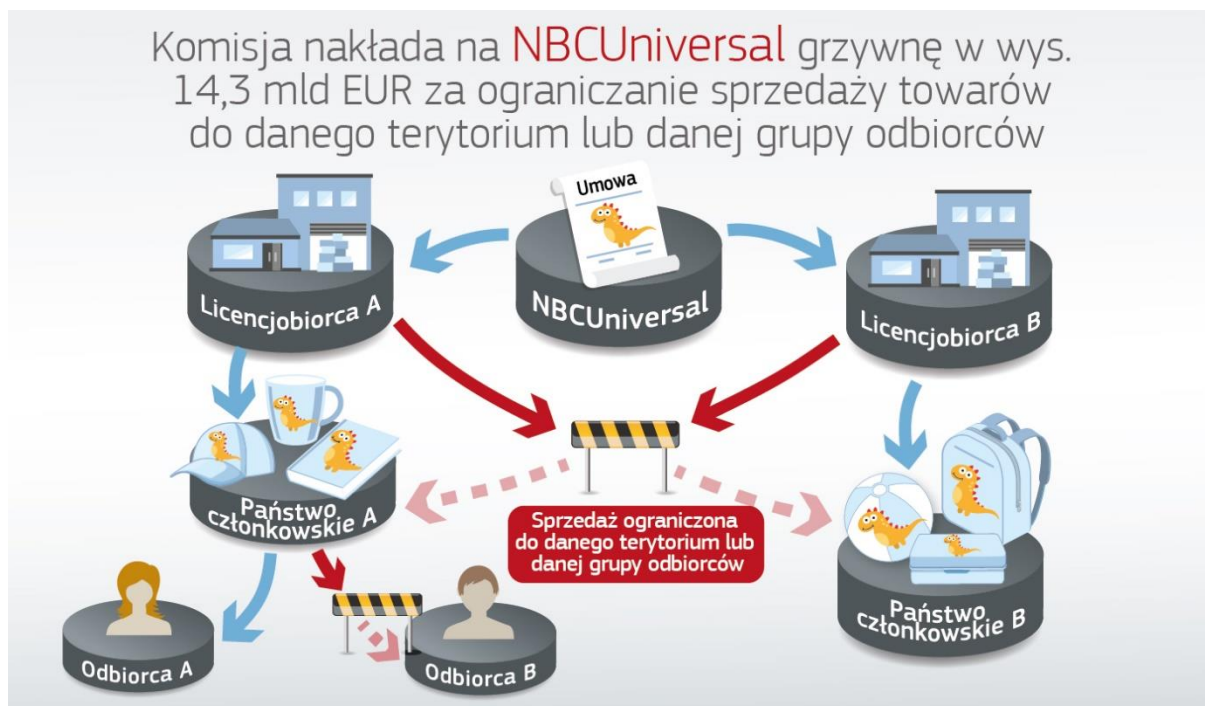
Na rynkach układów scalonych typu Systems-on-a-Chip Komisja nałożyła na *Broadcom*⁸⁶, głównego światowego dostawcę układów scalonych wykorzystywanych w dekodernach telewizyjnych i modemach, środki tymczasowe za nadużycie – zgodnie ze wstępnym poglądem Komisji – pozycji dominującej na rynkach układów scalonych typu Systems-on-a-Chip przeznaczonych do (i) dekodernów telewizyjnych, (ii) modemów światłowodowych i (iii) modemów xDSL przez zawarcie z producentami dekodernów telewizyjnych i modemów umów, które zawierały postanowienia dotyczące wyłączności. W październiku 2020 r. Komisja zdecydowała o nadaniu prawnie wiążącego charakteru szeregowi zobowiązań podjętych przez Broadcom⁸⁷. Broadcom zobowiązał się zawiesić istniejące umowy dotyczące wyłączności lub przewidujące warunki zbliżone do wyłączności i postanowienia wykorzystujące dominację tego przedsiębiorstwa dotyczące układów scalonych typu Systems-on-a-Chip przeznaczonych do dekodernów telewizyjnych i modemów internetowych zawarte w umowach z producentami oryginalnego sprzętu. Broadcom zgodził się nie zawierać podobnych umów w przyszłości.

W styczniu 2020 r. Komisja zakończyła końcowe postępowanie dotyczące sprzedaży licencjonowanych produktów. Komisja nałożyła na kilka przedsiębiorstw należących do Comcast Corporation, w tym *NBCUniversal*, grzywnę w wysokości 14,3 mln EUR za naruszenie unijnych zasad ochrony konkurencji⁸⁸. Przedsiębiorstwo *NBCUniversal* uwzględniało w umowach licencyjnych klauzule dotyczące merchandisingu w zakresie filmów, w których zakazywało licencjobiorcom sprzedaży przez internet, sprzedaży poza określonymi obszarami lub sprzedaży na rzecz klientów innych niż wskazani. Klauzule te przyczyniały się do podziału jednolitego rynku ze szkodą dla konsumentów.

⁸⁶ Sprawa AT.40608 Broadcom, decyzja Komisji z dnia 16 października 2019 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40608/40608_2791_11.pdf

⁸⁷ Sprawa AT.40608 Broadcom – zobowiązania wynikające z art. 9 rozporządzenia nr 1/2003 z dnia 7 października 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40608/40608_2794_3.pdf

⁸⁸ Sprawa AT.40433 Merchandising w zakresie filmów, decyzja Komisji z dnia 30 stycznia 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40433/40433_734_3.pdf

W lutym 2020 r. na hiszpańską grupę hotelarską *Meliá* należącą do sektora usług hotelarskich nałożono grzywnę w wysokości 6,7 mln EUR za uwzględnienie w umowach z organizatorami turystyki klauzul, zgodnie z którymi umowy obowiązywały wyłącznie w przypadku rezerwacji dokonywanych przez konsumentów zamieszkałych w określonych państwach⁸⁹. Komisja ustaliła, że praktyka ta przyczyniła się do podziału jednolitego rynku, co doprowadziło do ograniczenia zdolności organizatorów turystyki do swobodnej sprzedaży zakwaterowania w hotelach we wszystkich państwach EOG i odpowiadania na bezpośrednie zapytania konsumentów zamieszkałych poza określonymi państwami.

W 2020 r. Komisja poczyniła postępy w postępowaniach wyjaśniających prowadzonych w toczących się sprawach i wszczęła kilka ważnych postępowań wyjaśniających w zakresie ochrony konkurencji w przestrzeni cyfrowej.

W listopadzie 2020 r. Komisja wystosowała pisemne zgłoszenie zastrzeżeń w odniesieniu do *Amazonu*, w którym to zgłoszeniu wstępnie ustaliła, że Amazon nadużywał swojej pozycji dominującej, naruszając unijne zasady ochrony konkurencji⁹⁰. Amazon działa jako sprzedawca detaliczny na własnej platformie handlowej, a jednocześnie umożliwia sprzedawcom detalicznym będącym osobami trzecimi sprzedaż na tej samej platformie. Amazon ma dostęp do ważnych danych niepublicznych tych sprzedawców detalicznych będących osobami trzecimi. Wykorzystuje te dane w swoich algorytmach działalności detalicznej i do dostosowywania własnych ofert ze szkodą dla pozostałych sprzedawców na

⁸⁹ Sprawa AT.40528 *Meliá* (Holiday Pricing), decyzja Komisji z dnia 21 lutego 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40528/40528_418_3.pdf

⁹⁰ Ochrona konkurencji: Komisja wysłała do Amazonu pisemne zgłoszenie zastrzeżeń dotyczące wykorzystania niepublicznych danych niezależnych sprzedawców i wszczęła drugie postępowanie wyjaśniające w sprawie jego praktyk biznesowych w zakresie handlu elektronicznego, komunikat prasowy Komisji z dnia 10 listopada 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2077

platformie handlowej. Zgodnie z wstępnym poglądem Komisji takie zachowanie umożliwia Amazonowi wykorzystanie jego pozycji dominującej na rynku do świadczenia usług na platformie handlowej we Francji i w Niemczech.

Również w listopadzie 2020 r. Komisja wszczęła drugie formalne postępowanie wyjaśniające w sprawie praktyk biznesowych Amazonu dotyczące ochrony konkurencji⁹¹. Postępowanie wyjaśniające dotyczy możliwych praktyk polegających na faworyzowaniu własnych produktów lub usług i praktyk dyskryminacyjnych na platformie handlowej prowadzonej przez Amazon. Komisja podejrzewa, że Amazon może faworyzować na swojej platformie handlowej własne oferty detaliczne, jak również oferty składane przez sprzedawców korzystających z usług logistycznych i dostawczych Amazonu (sprzedawców korzystających z usługi „fulfilment by Amazon”, w ramach której całym procesem logistycznym, tj. przechowywaniem, pakowaniem i wysyłką, zajmuje się Amazon). W szczególności Komisja bada kryteria, według których Amazon wybiera zwycięzcę tzw. *buy box* (narzędzia, które ma na celu dobranie dla klienta danego produktu), na swojej platformie handlowej. Komisja sprawdza także kryteria kwalifikacji umożliwiające sprzedawcom zaoferowanie produktów klientom korzystającym z opcji Amazon Prime, programu lojalnościowego przedsiębiorstwa. Kryteria te mogą również prowadzić do preferencyjnego traktowania sprzedawców detalicznych Amazonu lub sprzedawców korzystających z usługi „fulfilment by Amazon”. Aby sprzedawcy mogli prowadzić sprzedaż na platformie handlowej Amazonu, kluczowe jest wygranie „buy box” i dotarcie do klientów Amazon Prime.

W czerwcu 2020 r. Komisja wszczęła cztery postępowania wyjaśniające przeciwko przedsiębiorstwu *Apple*. Komisja bada, czy zasady, warunki i inne środki Apple'a włączające Apple Pay do aplikacji i stron internetowych sprzedawców na urządzeniach iPhone oraz iPad naruszają zasady ochrony konkurencji UE. Komisja sprawdza również stosowane przez Apple'a ograniczenie na urządzeniach iPhone dostępu do funkcji komunikacji zbliżeniowej („tap and go”) służącej do płacenia w sklepach oraz domniemane odmowy dostępu do Apple Pay⁹².

Ponadto w następstwie oddzielnych skarg złożonych przez Spotify i dystrybutora e-booków/audiobooków, dotyczących wpływu zasad App Store na konkurencję w obszarze przesyłania strumieniowego muzyki i e-booków/audiobooków wszczęto dwa postępowania wyjaśniające. W toku tych postępowań Komisja bada, czy zasady Apple'a dotyczące podmiotów opracowujących aplikacje w zakresie dystrybucji aplikacji za pośrednictwem App Store naruszają reguły konkurencji UE⁹³. Postępowania wyjaśniające dotyczą w szczególności obowiązkowego wykorzystania własnego systemu zakupów Apple'a wewnątrz aplikacji (co w przypadku podmiotów opracowujących aplikacje wiąże się z poborem przez Apple'a wynoszącej 30 % prowizji od opłat abonamentowych) oraz ograniczania zdolności podmiotów opracowujących do informowania użytkowników urządzeń iPhone i iPad o alternatywnych, tańszych możliwościach zakupu poza aplikacjami.

⁹¹ Sprawa AT.40703 Amazon – Buy Box, decyzja Komisji z dnia 10 listopada 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40703/40703_67_4.pdf

⁹² Ochrona konkurencji: Komisja wszczyna postępowanie wyjaśniające dotyczące praktyk Apple'a w zakresie Apple Pay, komunikat prasowy Komisji z dnia 16 czerwca 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1075

⁹³ Ochrona konkurencji: Komisja wszczyna postępowania wyjaśniające dotyczące zasad prowadzenia App Store przez Apple'a, komunikat prasowy Komisji z dnia 16 czerwca 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1073

Postępowanie, o którym mowa, może się również przyczynić do odebrania podmiotom opracowującym konkurencyjne aplikacje dostępu do ważnych danych klientów, podczas gdy przedsiębiorstwo Apple uzyskaloby istotne dane na temat działalności i ofert konkurentów.

Aby umożliwić Komisji pełniejsze zrozumienie kwestii związanych z konkurencją, dynamiką rynku i wyzwaniem biznesowymi w ukierunkowanym na konsumenta w sektorze „internetu rzeczy”, w lipcu 2020 r. Komisja rozpoczęła badanie sektorowe dotyczące internetu rzeczy⁹⁴. Komisja zbada zachowania, które mogą prowadzić do ograniczenia lub zakłócenia konkurencji i które mogą wymagać wczesnej interwencji. Sprawozdanie końcowe zostanie wydane w 2022 r.

W lipcu 2020 r. Komisja nałożyła na trzech dostawców energii (przedsiębiorstwa *Orbia*, *Clariant* i *Celanese*) grzywnę w łącznej wysokości 260 mln EUR za zмовę dotyczącą zakupu etyleny po najniższej możliwej cenie ze szkodą dla sprzedawców etyleny⁹⁵. Etylen to łatwopalna substancja chemiczna wykorzystywana głównie do produkcji polietyleny, aktualnie najbardziej powszechnego tworzywa sztucznego. Wszystkie przedsiębiorstwa potwierdziły swój udział w kartelu, pomogły Komisji w postępowaniu wyjaśniającym i zgodziły się na ugodowe rozstrzygnięcie sprawy. Na czwartego uczestnika kartelu, przedsiębiorstwo *Westlake*, nie nałożono grzywny, ponieważ ujawniło ono Komisji istnienie kartelu.

We wrześniu 2020 r. Komisja zakończyła kolejne dwa postępowania wyjaśniające dotyczące kartelu producentów części samochodowych⁹⁶. Nałożyła na producentów *Brose* i *Kiekert* grzywny o łącznej wysokości 18 mln EUR. Przedsiębiorstwa *Magna* i *Brose* uczestniczyły w dwustronnym kartelu producentów modułów drzwi i regulatorów okiennych⁹⁷, natomiast przedsiębiorstwa *Magna* i *Kiekert* zмовiły się co do zamknięć i zaczepów. W przypadku obu karteli przedsiębiorstwa ustalały ceny i wymieniały się szczególnie chronionymi informacjami handlowymi. Na przedsiębiorstwo *Magna* nie nałożono grzywny, ponieważ ujawniło ono Komisji istnienie obu karteli.

Porozumienie między przedsiębiorstwami Teva i Cephalon oparte na praktyce związanej z płaceniem za zwłokę

W listopadzie 2020 r. Komisja nałożyła na przedsiębiorstwa farmaceutyczne *Teva* i *Cephalon* grzywnę⁹⁸ wynoszącą 60,5 mln EUR za uzgodnienie opóźnienia o kilka lat wejścia na rynek tańszej wersji generycznej leku *Cephalonu* na zaburzenia snu, modafinilu, po wygaśnięciu najważniejszych patentów *Cephalonu*. Umowę podpisano na długo przed przejściem *Cephalonu* przez *Tevę*. Naruszała ona zasady ochrony konkurencji UE i przyczyniła się do wyrządzenia poważnych szkód pacjentom

⁹⁴ Decyzja Komisji z dnia 16 lipca 2020 r. wszczynająca dochodzenie w sprawie konsumenckich produktów i usług związanych z sektorem internetu rzeczy zgodnie z art. 17 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003, COM(2020) 4754 final. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/IoT_decision_initiating_inquiry_en.pdf

⁹⁵ Sprawa AT.40410 Etylen, decyzja Komisji z dnia 14 lipca 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/40410/40410_1654_6.pdf

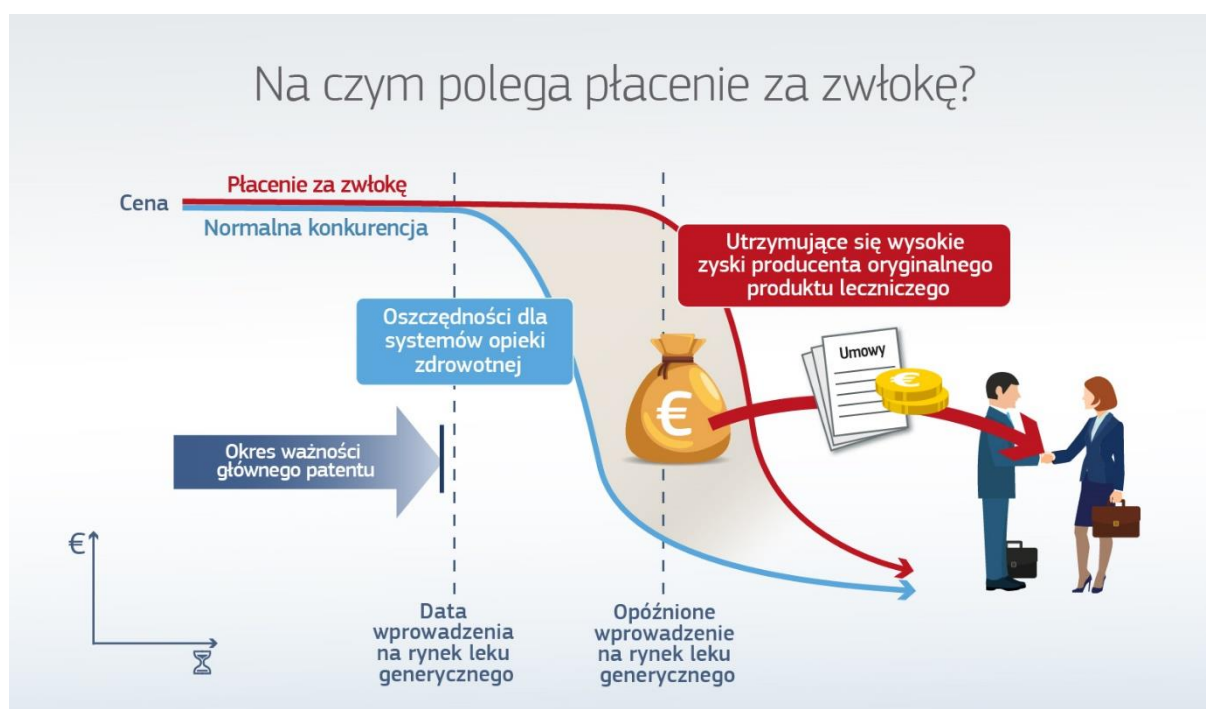
⁹⁶ W ostatnich latach Komisja nałożyła grzywny z tytułu uczestnictwa w kartelu na dostawców łożysk samochodowych, zespołów przewodów w samochodach, pianki elastycznej stosowanej w siedzeniach samochodowych, ogrzewania postojowego w samochodach osobowych i ciężarowych, alternatorów i rozruszników, systemów klimatyzacji i układów chłodzących silnika, systemów oświetlenia, systemów bezpieczeństwa pasażerów oraz świec zapłonowych, układów hamulcowych, pasów bezpieczeństwa, poduszek powietrznych i kierownic.

⁹⁷ Sprawa AT.40299 Systemy zamknięcia, decyzja Komisji z dnia 29 września 2020 r., wersja publiczna nie jest jeszcze dostępna.

⁹⁸ Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2220

i systemom opieki zdrowotnej UE przez sztuczne utrzymywanie cen modafinilu na wysokim poziomie.

Decyzja dotyczy ugody patentowej, w której przedsiębiorstwo Cephalon nakłaniało Tevę do niewchodzenia na rynek z generyczną wersją modafinilu w zamian za pakiet transakcji handlowych korzystnych dla Tevy oraz szereg płatności w gotówce. Przedsiębiorstwo Teva posiadało już własne patenty na proces produkcji modafinilu i było gotowe do wprowadzenia go na rynek we własnej wersji generycznej, którą zaczęło już sprzedawać w Zjednoczonym Królestwie. Następnie umówiło się z Cephalonem, że wycofa się z rynku i nie będzie stwarzało konkurencji dla patentów Cephalonu. W postępowaniu wyjaśniającym Komisja ustaliła, że przez kilka lat celem oraz skutkiem tego porozumienia opartego na praktyce związanej z „płaceniem za zwłokę” było wyeliminowanie Tevy jako konkurenta i umożliwienie Cephalonowi dalszego naliczania wysokich cen długo po wygaśnięciu jego najważniejszych patentów na modafinil.

4.2. Kontrola połączeń przyczyniła się do transformacji cyfrowej i wzmocniła jednolity rynek

W maju 2020 r. Sąd unieważnił decyzję Komisji z 2016 r. zakazującą połączenia przedsiębiorstw *Hutchinson 3G* i *Telefonica UK*⁹⁹. Komisja ustaliła, że połączenie czterech przedsiębiorstw w trzy prowadziłoby do wzrostu cen i ograniczenia wyboru konsumentów na rynku telefonii ruchomej Zjednoczonego Królestwa. Sąd potwierdził, że Komisja może zakazać koncentracji, które nie prowadzą do uzyskania ani wzmocnienia pozycji dominującej, jednak wyłącznie wówczas, gdy połączenie mogłoby wpłynąć na konkurencję w stopniu równoważnym skutkom dominacji. Sąd orzekł, że Komisja nie wykazała, iż koncentracja ta prowadziłaby do wyeliminowania ważnej presji konkurencyjnej, co prowadziłoby do znacznego zakłócenia efektywnej konkurencji. Komisja odwołała się od wyroku do Trybunału Sprawiedliwości.

⁹⁹ Sprawa T-399/16, CK Telecoms UK Investments Ltd/Komisja Europejska, wyrok Sądu z dnia 28 maja 2020 r. Zob.: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?num=T-399/16>

W listopadzie 2020 r. Komisja zatwierdziła – z zastrzeżeniem zobowiązań – proponowane przejęcie przedsiębiorstwa *Covage* przez *SFR FTTH*, przedsiębiorstwo wspólnie kontrolowane przez przedsiębiorstwa *Altice*, *Allianz* i *Omers*¹⁰⁰. *SFR FTTH* i *Covage* to główni operatorzy sieci światłowodowej we Francji. *Covage* sprzedaje dostęp do sieci światłowodowej na poziomie hurtowym, natomiast *Altice* działa zarówno na szczeblu hurtowym, jak i detalicznym. Komisja ustaliła, że transakcja zapewniłaby połączonym przedsiębiorstwom bardzo dobrą pozycję na rynku hurtowych usług typu „fibre-to-the-office” (FTTO; światłowód do biura). W rezultacie alternatywni sprzedawcy detaliczni byłiby obsługiwani przez mniejszą liczbę alternatywnych dostawców. Ponieważ przedsiębiorstwo *Covage* zostałoby pionowo zintegrowane z działalnością detaliczną *SFR*, podmiot powstały w wyniku połączenia byłby zdolny i miałby motywację do zapobiegania uzyskiwaniu dostępu do przepustowości światłowodu *Covage* na poziomie hurtowym przez konkurentów będących sprzedawcami detalicznymi. Przedsiębiorstwo *SFR* zaproponowało zbycie 95 % działalności przedsiębiorstwa *Covage* w zakresie usług typu FTTO i zawarcie umowy w sprawie usług przejściowych, aby umożliwić osiągnięcie pełnej niezależności zbywanej działalności.

W grudniu 2020 r. Komisja warunkowo zatwierdziła przejęcie przedsiębiorstwa *Fitbit* przez przedsiębiorstwo *Google*¹⁰¹. *Fitbit* opracowuje, produkuje i dystrybuje inteligentne zegarki i monitory aktywności. Komisja miała obawy, że przedsiębiorstwo *Google* mogłoby wykorzystać bazy danych *Fitbita* do zwiększenia już i tak ogromnej ilości danych, które znajdują się w posiadaniu *Google'a*, aby personalizować reklamy. Przedsiębiorstwo *Google* mogłoby także ograniczyć dostęp konkurentów do interfejsu programowania aplikacji internetowych *Fitbita* i postawić konkurujących producentów urządzeń noszonych na nadgarstku w niekorzystnej sytuacji, pogarszając ich interoperacyjność ze smartfonami z systemem *Android*. Aby uzyskać zgodę, przedsiębiorstwo *Google* zobowiązało się do niewykorzystywania danych *Fitbita* na potrzeby reklam *Google'a* i do przechowywania tych danych osobno w silosach danych. Zobowiązało się także do dalszego umożliwiania odpowiednim osobom trzecim uzyskiwania dostępu do danych użytkowników dotyczących zdrowia i sprawności na potrzeby aplikacji oprogramowania za pośrednictwem interfejsu programowania aplikacji internetowych *Fitbita* bez żadnych opłat i pod warunkiem uzyskania zgody użytkownika. Przedsiębiorstwo zobowiązało się ponadto do dalszego umożliwiania interoperacyjności konkurencyjnych urządzeń noszonych na nadgarstku ze smartfonami z systemem *Android*. Zobowiązania obejmują również mechanizm przyspieszonego rozstrzygnięcia sporów, z którego korzystać mogą osoby trzecie.

Jeżeli chodzi o dostawy paliw silnikowych i powiązanych produktów, w lipcu 2020 r. Komisja Europejska warunkowo zatwierdziła przejęcie *Grupy Lotos* przez *PKN Orlen*; oba przedsiębiorstwa są polskimi zintegrowanymi dużymi przedsiębiorstwami działającymi w sektorze ropy naftowej i gazu¹⁰². Komisja obawiała się, że początkowo zgłoszona transakcja zaszkodziłaby konkurencji w sektorze paliw silnikowych w Polsce, paliw do

¹⁰⁰ Sprawa M.9728 *Altice/Omers/Allianz/Covage*, decyzja Komisji z dnia 27 listopada 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9728

¹⁰¹ Sprawa M.9660 *Google/Fitbit*, decyzja Komisji z dnia 17 grudnia 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9660

¹⁰² Sprawa M.9014 *PKN Orlen/Grupa Lotos*, decyzja Komisji z dnia 14 lipca 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9014

silników odrzutowych w Polsce i Czechach oraz powiązanych produktów, takich jak różne rodzaje asfaltu, w Polsce. PKN Orlen zaproponował pakiet zbyć oraz inne zobowiązania. Pakiet ten obejmował zbycia udziałów w rafinerii, magazynach, detalicznych stacjach paliw i zakładach produkcji asfaltu. Komisja doszła do wniosku, że te środki zaradcze umożliwiłyby konkurentom skuteczne konkurowanie z podmiotem powstałym w wyniku połączenia.

Jeżeli chodzi o sektor transportu kolejowego, w lipcu 2020 r. Komisja warunkowo zatwierdziła przejęcie przedsiębiorstwa *Bombardier Transportation* przez przedsiębiorstwo *Alstom*¹⁰³. Alstom i Bombardier to globalni liderzy w sektorze transportu kolejowego, którzy konkurują w zakresie produkcji i dostaw pociągów osiągających bardzo duże prędkości („tabor kolejowy bardzo dużych prędkości”) oraz rozwiązań w zakresie sygnalizacji kolejowej. Komisja stwierdziła, że transakcja budziłaby poważne obawy dotyczące naruszenia zasad konkurencji. Przedsiębiorstwo Alstom stałoby się niekwestionowanym liderem rynku taboru kolejowego bardzo dużych prędkości oraz głównego taboru, jak również sygnalizacji na liniach głównych. Komisja przyjęła kompleksowy pakiet zobowiązań zaproponowany przez łączące się przedsiębiorstwa, zbycie platform zespołów trakcyjnych i zakładów produkujących tabor kolejowy bardzo dużych prędkości i główny tabor. Alstom i Bombardier zaproponowały także, że dostarczą konkurentom w sektorze sygnalizacji starsze urządzenia pokładowe, a także że przekażą im niezbędne informacje dotyczące sprzęgania i udzielą im wsparcia.

¹⁰³ Sprawa M.9779 Alstom/Bombardier Transportation, decyzja Komisji z dnia 31 lipca 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9779

Połączenie przedsiębiorstw Fiat Chrysler i Peugeot

W sektorze motoryzacyjnym po przeprowadzeniu dogłębnego postępowania wyjaśniającego i pod pewnymi warunkami Komisja zatwierdziła połączenie przedsiębiorstw Fiat Chrysler Automobiles (FCA) i Peugeot SA (PSA)¹⁰⁴. Transakcja doprowadziła do powstania czwartej co do wielkości grupy motoryzacyjnej o nazwie Stellantis. Komisja uznała, że połączenie zakłóciłoby konkurencję na rynku małych lekkich pojazdów użytkowych w kilku państwach członkowskich. Łączące się przedsiębiorstwa zobowiązały się rozszerzyć obecną umowę o współpracy między PSA i Toyotą na małe lekkie pojazdy użytkowe. PSA produkuje pojazdy marki Toyota na sprzedaż w UE. Rozszerzona umowa przyczyni się do zwiększenia mocy produkcyjnych Toyoty, a ceny transferowe pojazdów i powiązanych części zamiennych oraz akcesoriów spadną. Środki te umożliwią Toyocie skuteczne konkurowanie z grupą Stellantis i rozwój działalności w UE na rynku małych lekkich pojazdów użytkowych. Ponadto FCA i PSA zgodziły się na zmianę umów w sprawie naprawy i konserwacji zawartych z ich sieciami warsztatów. Dostęp do sieci warsztatów zostanie ułatwiony, co umożliwi konkurentom i nowym podmiotom konkurowanie na rynku małych lekkich pojazdów użytkowych.

4.3. Pomoc państwa ułatwiła transformację cyfrową i ochronę jednolitego rynku

Infrastruktura szerokopasmowa, która zaspokaja potrzeby dotyczące bardzo szybkiej transmisji danych cyfrowych, przepustowości i jakości, ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia określonych w europejskiej strategii cyfrowej celów UE na 2025 r. w zakresie połączeń¹⁰⁵. Pomoc państwa przyczynia się do wprowadzenia sieci szerokopasmowych o dużej przepustowości w UE poprzez usuwanie niedoskonałości rynku, tj. sytuacji i obszarów, w których brakuje zachęt dla podmiotów handlowych do zapewnienia wystarczającego zasięgu łączności szerokopasmowej.

W sierpniu 2020 r. Komisji zatwierdziła system bonów o wartości 200 mln EUR, aby pomóc rodzinom o niskich dochodach we Włoszech w uzyskaniu dostępu do szybkich usług szerokopasmowych¹⁰⁶. Program pomocy państwa zmniejszy przepaść cyfrową we Włoszech, a jednocześnie ograniczy możliwe zakłócenia konkurencji. W grudniu 2020 r. Komisja zatwierdziła również system bonów o wartości 20 mln EUR, aby pomóc greckim studentom w uzyskaniu dostępu do usług szerokopasmowych i w e-uczeniu się na odległość¹⁰⁷.

Komisja zatwierdziła, zgodnie z unijnymi zasadami pomocy państwa, niemiecki program wspierania rozwoju sieci szerokopasmowych o bardzo dużej przepustowości w Niemczech¹⁰⁸. Program ten ma na celu opracowanie nowej, finansowanej ze środków publicznych infrastruktury łączności o bardzo dużej przepustowości, która dostarczy szybszy internet do gospodarstw domowych, przedsiębiorstw oraz instytucji publicznych w Niemczech. Niemcy będą traktować priorytetowo gospodarstwa domowe, które mają dostęp do prędkości

¹⁰⁴ Sprawa M.9730 FCA/PSA, decyzja Komisji z dnia 21 grudnia 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/iseef/case_details.cfm?proc_code=2_M_9730

¹⁰⁵ Komunikat Komisji pt. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” z dnia 19 lutego 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

¹⁰⁶ Sprawa SA.57495 Włochy – Bony na usługi szerokopasmowe dla niektórych kategorii rodzin, COM(2020) 5269 final, decyzja Komisji z dnia 4 sierpnia 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202037/286902_2187163_119_2.pdf

¹⁰⁷ Sprawa SA.57357 Grecja – Bon na usługi szerokopasmowe dla studentów, COM(2020) 8441 final, decyzja Komisji z dnia 3 grudnia 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/20212/288333_2230042_140_2.pdf

¹⁰⁸ Sprawa SA.52732 Niemcy – Krajowy program sieci gigabitowych, COM(2020) 7859 final, decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202048/288295_2213478_121_2.pdf

mniej niż 100 Mb/s, aby przyczynić się do zmniejszenia przepaści cyfrowej między obszarami wiejskimi i miejskimi w Niemczech. W ramach programu Niemcy dążą do zapewnienia dostępności sieci gigabitowych wszystkim obywatelom do końca 2025 r.

5. Wkład polityki konkurencji UE w transformację ekologiczną

UE ma zdecydowaną ambicję, aby stawić czoła zmianie klimatu i degradacji środowiska oraz propagować Europejski Zielony Ład jako strategię Europy na rzecz wzrostu. Innowacje ekologiczne nie tylko stanowią centralny element ambicji politycznych UE, ale również znalazły odzwierciedlenie w opracowywanych przez nią wnioskach regulacyjnych i priorytetach finansowania. Polityka konkurencji UE jest w stanie przyczynić się do osiągnięcia unijnych celów środowiskowych i klimatycznych, w tym obniżenia emisyjności gospodarki i przejścia w sektorze transportu z zanieczyszczających paliw kopalnych na paliwa alternatywne zgodnie z polityką mobilności Komisji.

W tym kontekście w październiku 2020 r. Komisja wydała [zaproszenie do przedkładania uwag na temat współdziałania reguł konkurencji i polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju](#)¹⁰⁹. Komisja zaprosiła różne zainteresowane strony, w tym ekspertów ds. konkurencji, środowisko akademickie, przemysł, grupy działające na rzecz ochrony środowiska i organizacje konsumenckie, do przedstawienia poglądów i uwag na temat tego, w jaki sposób polityka antymonopolowa, polityka dotycząca łączenia przedsiębiorstw oraz polityka pomocy państwa współdziałają z polityką w dziedzinie środowiska i polityką klimatyczną. Przedłożone uwagi wykorzystano podczas [konferencji](#), która odbyła się w lutym 2021 r. Sprawozdanie zawierające refleksje z przebiegu konsultacji zaplanowano na połowę 2021 r.

5.1. Pomoc państwa ułatwiająca transformację ekologiczną

W obszarze kontroli pomocy państwa Komisja oceniła i zatwierdziła wprowadzone przez państwo środki propagujące rozwój odnawialnych źródeł energii i poprawę efektywności energetycznej, w stosownych przypadkach wspierające wprowadzanie infrastruktury mobilności bezemisyjnej/niskoemisyjnej, pobudzające popyt na pojazdy bezemisyjne/niskoemisyjne w transporcie publicznym i prywatnym oraz ograniczające emisję CO₂ i inne emisje (w tym środki na rzecz obniżenia emisyjności) lub zapewniające poprawę obiegu zamkniętego.

W lipcu 2020 r. Komisja zatwierdziła program wsparcia produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych w Irlandii – Program wsparcia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych¹¹⁰. Program ten pomoże Irlandii osiągnąć jej cel krajowy, jakim jest odejście od paliw kopalnych i osiągnięcie 70-procentowego udziału odnawialnych źródeł energii w koszyku energetycznym do 2030 r. Komisja stwierdziła, że przedmiotowa pomoc jest konieczna, ma efekt zachęty oraz jest proporcjonalna i ograniczona do niezbędnego minimum, ponieważ kwota pomocy zostanie ustalona w drodze konkurencyjnego procesu

¹⁰⁹ Polityka konkurencji wspierająca Zielony Ład – Zaproszenie do przedkładania uwag, memorandum Komisji z dnia 13 października 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/information/green_deal/call_for_contributions_en.pdf

¹¹⁰ Sprawa SA.54683 Irlandia – wsparcie na rzecz energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, decyzja Komisji z dnia 20 lipca 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54683

aukcyjnego. Przypadek ten pokazuje również, w jaki sposób należy wspierać projekty opracowane przez społeczności działające na rzecz energii ze źródeł odnawialnych oraz społeczności, które realizują projekty wspierane w ramach Programu wsparcia energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych zgodnie z zasadami pomocy państwa.

W maju 2020 r. Komisja stwierdziła, że rekompensata w wysokości 52,5 mln EUR przyznana przez Niderlandy z tytułu wcześniejszego zamknięcia elektrowni węglowej Hemweg jest zgodna z unijnymi zasadami pomocy państwa¹¹¹. Środek ten przyczyni się do ograniczenia emisji CO₂ bez niepotrzebnego zakłócania konkurencji na jednolitym rynku. Komisja podjęła podobną decyzję w odniesieniu do rekompensaty z tytułu wcześniejszego zamknięcia elektrowni węglowych w Niemczech¹¹².

W listopadzie 2020 r. Komisja zatwierdziła opracowany przez Rumunię program wsparcia budowy lub modernizacji systemów ciepłowniczych wyłącznie w oparciu o odnawialne źródła energii¹¹³. Środek ten umożliwi przejście z produkcji energii z paliw kopalnych na produkcję ciepła z odnawialnych źródeł energii. Zasady pomocy państwa pozwalają państwom członkowskim na wspieranie wytwarzania i dystrybucji ciepła na potrzeby systemu ciepłowniczego z zastrzeżeniem pewnych warunków określonych w wytycznych Komisji w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią. Opublikowany przez Komisję w styczniu 2020 r. plan inwestycyjny na rzecz zrównoważonej Europy umożliwia państwom członkowskim zwiększenie maksymalnej kwoty wsparcia na wytwarzanie ciepła na potrzeby systemu ciepłowniczego.

W grudniu 2020 r. Komisja zatwierdziła wart 30 mld EUR niderlandzki program wsparcia projektów na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych w Niderlandach¹¹⁴. Program ten [Stimulering Duurzame Energieproductie (SDE++)] przyczyni się do osiągnięcia unijnych celów środowiskowych bez niepotrzebnego zakłócania konkurencji. Ten innowacyjny program będzie otwarty dla projektów opartych na różnych technologiach (energia elektryczna, gaz i ciepło ze źródeł odnawialnych, wykorzystanie przemysłowego ciepła odpadowego i pomp ciepła, elektryfikacja przemysłowych procesów cieplnych i elektryfikacja produkcji wodoru oraz wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla w procesach przemysłowych, w tym w produkcji wodoru i spalaniu odpadów), które będą ubiegać się o wsparcie na podstawie liczby ton emisji CO₂ obniżonych w porównaniu z poziomem bazowym.

Drugi ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania (projekt IPCEI) dotyczący baterii

¹¹¹ Sprawa SA.54537 Niderlandy – Zakaz wykorzystywania węgla do produkcji energii elektrycznej w Niderlandach, decyzja Komisji z dnia 12 maja 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/202025/284556_2165085_151_2.pdf

¹¹² Sprawa SA.58181 Mechanizm przetargowy na potrzeby stopniowego wycofywania węgla kamiennego w Niemczech, decyzja Komisji z dnia 25 listopada 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2208

¹¹³ Sprawa SA.55433 Rumunia – Projekty dotyczące ciepła na potrzeby systemu ciepłowniczego z odnawialnych źródeł energii, decyzja Komisji z dnia 6 listopada 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/1/20214/287759_2235900_143_2.pdf

¹¹⁴ Sprawa SA.53525 Niderlandy – Program SDE++ dla projektów na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych, z uwzględnieniem energii ze źródeł odnawialnych, decyzja Komisji z dnia 14 grudnia 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_53525

Przez cały 2020 r. trwały dyskusje między 12 państwami członkowskimi a Komisją na temat drugiego projektu IPCEI dotyczącego łańcucha wartości baterii. W grudniu 2020 r. Austria, Belgia, Chorwacja, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Niemcy, Polska, Słowacja, Szwecja i Włochy wspólnie zgłosiły drugi projekt IPCEI dotyczący baterii do celów elektromobilności i magazynowania energii. Projekt ten, określany jako europejskie innowacje w sektorze baterii, zapewni wsparcie dla badań naukowych i innowacji w łańcuchu wartości baterii. W nadchodzących latach 12 państw członkowskich przeznaczy w ramach finansowania do 2,9 mld EUR. Oczekuje się, że finansowanie publiczne odblokuje dodatkowych 9 mld EUR pochodzących z inwestycji prywatnych. Przedmiotowy projekt stanowi uzupełnienie pierwszego projektu IPCEI dotyczącego łańcucha wartości baterii – pierwszy Komisja zatwierdziła w grudniu 2019 r. Projekt ten jest spójny z realizowaną przez Komisję polityką odchodzenia od stosowania szkodliwych dla środowiska paliw kopalnych na rzecz technologii opartych na paliwach alternatywnych oraz z dwojaką transformacją gospodarki UE w ramach Europejskiego Zielonego Ładu i europejskiej strategii cyfrowej¹¹⁵. W styczniu 2021 r. Komisja przyjęła decyzję zatwierdzającą ten projekt IPCEI¹¹⁶.

W 2020 r. Komisja, państwa członkowskie i przemysł kontynuowały rozmowy w sprawie ewentualnych nowych projektów IPCEI w obszarach technologii wodorowych, przemysłu niskoemisyjnego, mikroelektroniki oraz baterii.

5.2. Egzekwowanie zasad ochrony konkurencji i kontrola połączeń przyczyniają się do transformacji ekologicznej

Egzekwowanie zasad ochrony konkurencji może być ukierunkowane nie tylko na zachowania przedsiębiorstw potencjalnie zmierzające do ograniczenia konkurencji w zakresie rozwoju czystych technologii, ale również na powstrzymanie zachowań zmierzających do zamknięcia dostępu do podstawowej infrastruktury lub swobodnego przepływu zasobów, które są niezbędne dla gospodarki o obiegu zamkniętym oraz celów Europejskiego Zielonego Ładu.

W 2020 r. Komisja kontynuowała postępowanie wyjaśniające przeciwko przedsiębiorstwom BMW, Daimler i VW (Volkswagen, Audi i Porsche) w związku z podejrzeniem ograniczenia konkurencji w zakresie technologii oczyszczania emisji¹¹⁷.

Działania w zakresie egzekwowania zasad ochrony konkurencji mogą również odegrać rolę we wspieraniu celu Europejskiego Zielonego Ładu, jakim jest rozwój konkurencyjnego i atrakcyjnego sektora pasażerskiego transportu kolejowego. W tym kontekście Komisja kontynuowała prowadzone postępowania wyjaśniające¹¹⁸. W sprawie dotyczącej Kolei Czeskich zasiedziały przewoźnik kolejowy České dráhy (ČD) jest podejrzany o praktykę

¹¹⁵ Komunikat Komisji pt. „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy” z dnia 19 lutego 2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

¹¹⁶ Pomoc państwa: Komisja zatwierdza 2,9 mld EUR pomocy publicznej od 12 państw członkowskich na drugi paneuropejski projekt w zakresie badań naukowych i innowacji w całym łańcuchu wartości baterii, komunikat prasowy Komisji z dnia 26 stycznia 2021 r. Zob.: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_21_226. Wersja decyzji nieopatrzona klauzulą poufności zostanie udostępniona pod numerami spraw: SA.55855 (Austria), SA.55840 (Belgia), SA.55844 (Chorwacja), SA.55846 (Finlandia), SA.55858 (Francja), SA.56665 (Grecja), SA.55896 (Hiszpania), SA.55831 (Niemcy), SA.55859 (Polska), SA.55819 (Słowacja), SA.55854 (Szwecja) oraz SA.55813 (Włochy) w rejestrze pomocy państwa na stronie internetowej poświęconej konkurencji. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/register/

¹¹⁷ Sprawa AT.40178 Emisja spalin przez samochody, pisemne zgłoszenie zastrzeżeń przez Komisję z dnia 5 kwietnia 2019 r., zob.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_2008

¹¹⁸ Komisja będzie kontynuować prowadzone postępowania wyjaśniające w zakresie ochrony konkurencji, w tym w sprawie podejrzenia praktyki stosowania cen drapieżnych na pasażerskiej trasie kolejowej Praga-Ostawa, która stanowi podstawę czeskiej sieci kolejowej.

stosowania cen drapieżnych na pasażerskiej trasie kolejowej Praga-Ostrawa, która stanowi podstawę czeskiej sieci kolejowej. W październiku 2020 r. Komisja wysłała do przedsiębiorstwa České dráhy pismenne zgłoszenie zastrzeżeń¹¹⁹.

6. Gospodarka służąca ludziom – Wkład unijnej polityki konkurencji w głębszą i sprawiedliwszą unię gospodarczą i walutową

Spółeczna gospodarka rynkowa jest fundamentem, na którym zbudowana jest UE, a unijna polityka konkurencji stanowi jej podwaliny. Obywatele i przedsiębiorstwa rozwijają się, gdy gospodarka im służy. W 2020 r. Komisja wsparła ten naczelny cel Komisji, propagując środki na rzecz konkurencji, równych szans i cyfrowej metody narracji w działaniach mających na celu wdrożenie pakietu na rzecz odbudowy w kontekście europejskiego semestru, unii rynków kapitałowych, unii bankowej i skutecznego opodatkowania¹²⁰.

6.1. Zapewnienie zrównoważoności w sektorze bankowym

W 2020 r. nie odnotowano nowych indywidualnych przypadków pomocy państwa na rzecz instytucji finansowych. Komisja zezwoliła jednak na przedłużenie już istniejących programów, w ramach których państwa członkowskie mogą wspierać, jeżeli zachodzi taka potrzeba w konkretnym przypadku, uporządkowane wyjście z rynku bardzo małych instytucji finansowych lub unii kredytowych znajdujących się w trudnej sytuacji. Komisja zatwierdziła takie programy w Polsce, we Włoszech i w Irlandii¹²¹. Komisja zatwierdziła również programy wspierania płynności rentownych banków z przejściowymi problemami w zakresie płynności, jeżeli zachodzi taka potrzeba w konkretnym przypadku, w Grecji i we Włoszech¹²².

¹¹⁹ Sprawa AT.40156 Koleje Czeskie. Komisja wysłała do przedsiębiorstwa České dráhy pismenne zgłoszenie zastrzeżeń dotyczących domniemanej praktyki stosowania cen drapieżnych, zob. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_2017

¹²⁰ Komunikat Komisji: Plan działania w zakresie walki z uchylaniem się od opodatkowania oraz uproszczeń i ułatwień w podatkach (II kwartał 2020 r.) zawarty w dostosowanym programie prac Komisji na 2020 r. COM(2020) 440 final, załączniki 1 i 2, 27.5.2020.

¹²¹ Sprawa SA.58389 Piąte przedłużenie programu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków spółdzielczych i małych banków komercyjnych, decyzja Komisji z dnia 29.10.2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58389; sprawa SA.56635 Dziesiąte przedłużenie programu pomocy w ramach uporządkowanej likwidacji unii kredytowych, decyzja Komisji z dnia 8.06.2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_56635; sprawa SA.57053 Jedenaste przedłużenie programu restrukturyzacji i stabilizacji unii kredytowych, decyzja Komisji z dnia 8.05.2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57053; sprawa SA.58819 Dwunaste przedłużenie programu restrukturyzacji i stabilizacji unii kredytowych, decyzja Komisji z dnia 30.10.2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_58819; sprawa SA.57378 Szesnaste przedłużenie programu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji unii kredytowych na lata 2020–2021, decyzja Komisji z dnia 12.06.2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57378; sprawa SA.57516 Włoski program uporządkowanej likwidacji małych banków. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?fuseaction=dsp_result&policy_area_id=3

¹²² Sprawa SA.57262 Przedłużenie greckiego programu gwarancji państwowych dla banków 01.06.2020–30.11.2020 r. (art. 2 ustawy 3723/2008), decyzja Komisji z dnia 16.06.2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57262; sprawa SA.57515 COVID-19 – Włoski program wsparcia płynnościowego banków, decyzja Komisji z dnia 10.11.2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_57515

Państwa członkowskie nadal propagowały zakładanie lub rozszerzanie działalności banków rozwoju. Z perspektywy pomocy państwa banki rozwoju finansowane ze środków publicznych mogą działać w ramach ściśle określonych zadań, których celem jest usunięcie niedoskonałości rynku, i pod warunkiem że nie wypierają komercyjnych instytucji finansowych. W 2020 r. Komisja zatwierdziła finansowanie na rzecz Invest International, nowej instytucji finansowania rozwoju w Niderlandach¹²³. Komisja zatwierdziła również finansowanie utworzenia Scottish National Investment Bank¹²⁴. Ponadto Komisja zatwierdziła założenie w Portugalii nowego krajowego banku rozwoju, Banco Português de Fomento¹²⁵. W 2020 r. programy obejmujące środki niestanowiące pomocy, które wprowadzono w celu rozwiązania zaległego problemu wysokich poziomów kredytów zagrożonych, nadal obowiązywały we Włoszech („GACS”) i w Grecji („Hercules”). Programy te stanowią udane przykłady tego, w jaki sposób państwa członkowskie mogą pomóc bankom w oczyszczeniu bilansów bez przyznawania pomocy czy zakłócania konkurencji.

6.2. Działania skierowane przeciwko selektywnym korzyściom podatkowym

Walka z uchylaniem się od opodatkowania oraz unikaniem opodatkowania zajmuje bardzo ważne miejsce w programie Komisji. W 2020 r. Komisja kontynuowała postępowanie wyjaśniające w sprawie domniemanej pomocy państwa przyznanej przez Niderlandy na rzecz przedsiębiorstw Inter IKEA, Starbucks i Nike; w sprawie domniemanej pomocy przyznanej przez Luksemburg na rzecz przedsiębiorstwa Huhtamäki; oraz w sprawie domniemanej pomocy przyznanej przez Belgię na rzecz 39 indywidualnych beneficjentów pomocy w ramach belgijskiego programu nadmiernego zysku.

W lipcu 2020 r. Sąd stwierdził nieważność decyzji Komisji z 2016 r., w której Komisja stwierdziła, że dwie irlandzkie interpretacje indywidualne prawa podatkowego na korzyść przedsiębiorstwa *Apple* stanowiły pomoc państwa niezgodną z rynkiem wewnętrznym. Sąd orzekł, że Komisja nie wykazała w wymagany prawem sposób uzyskania przez przedsiębiorstwo *Apple* selektywnej korzyści gospodarczej¹²⁶. Sąd uznał, że Komisja nie udowodniła, iż kwestionowane interpretacje indywidualne prawa podatkowego zostały przyjęte w konsekwencji korzystania przez irlandzkie organy podatkowe z przyznanych im uprawnień dyskrecjonalnych. Sąd stwierdził ponadto, że Komisji nie udało się wykazać błędów metodologicznych w kwestionowanych interpretacjach indywidualnych prawa podatkowego, które doprowadziłyby do zmniejszenia kwoty podlegającego opodatkowaniu

¹²³ Sprawa SA.55465 Invest International, decyzja Komisji z dnia 29.05.2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_55465

¹²⁴ Sprawa SA.54780 Scottish National Investment Bank, decyzja Komisji z dnia 5.11.2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_54780

¹²⁵ Sprawa SA.55719 Banco Português de Fomento, decyzja Komisji z dnia 4.08.2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_55719

¹²⁶ Sprawy T-778/16 i T-892/16 Pomoc państwa – Pomoc wdrożona przez Irlandię – Decyzja stwierdzająca niezgodność pomocy z rynkiem wewnętrznym i jej bezprawność oraz nakazująca jej odzyskanie – Interpretacje indywidualne prawa podatkowego (tax rulings) – Selektywne korzyści podatkowe – Zasada ceny rynkowej, wyrok z dnia 15.07.2020 r. Zob.:

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?docid=228621&text=&doclang=PL&pageIndex=0&cid=9623901>

zysku przedsiębiorstwa Apple w Irlandii. Komisja odwołała się od wyroku do Trybunału Sprawiedliwości¹²⁷.

7. Łączenie sił na rzecz promowania kultury europejskiej i globalnej konkurencji

7.1. Współpraca z krajowymi organami ochrony konkurencji w ramach Europejskiej Sieci Konkurencji

W 2020 r. Komisja i krajowe organy ochrony konkurencji we wszystkich państwach członkowskich UE nadal współpracowały i zapewniały spójne stosowanie art. 101 i 102 TFUE za pośrednictwem Europejskiej Sieci Konkurencji (ECN)¹²⁸. Celem Europejskiej Sieci Konkurencji jest opracowanie skutecznych ram prawnych na potrzeby egzekwowania prawa konkurencji UE wobec przedsiębiorstw angażujących się w transgraniczne praktyki biznesowe, które ograniczają konkurencję.

W 2020 r. wszczęto 139 nowych dochodzeń w ramach sieci i przedłożono 97 przewidywanych decyzji. Liczby te obejmują odpowiednio dochodzenia i decyzje Komisji. Oprócz tych mechanizmów współpracy ustanowionych w rozporządzeniu nr 1/2003 inne kierunki prac w zakresie współpracy również zapewniają spójne egzekwowanie unijnych reguł konkurencji. Członkowie sieci spotykali się regularnie celem omawiania spraw na wczesnych etapach, aspektów politycznych, a także kwestii o znaczeniu strategicznym. W 2020 r. zorganizowano 24 spotkań horyzontalnych grup roboczych i podgrup sektorowych, na których urzędnicy organów ochrony konkurencji UE wymieniali opinie. Jak opisano w sekcji 2.2 powyżej, Europejska Sieć Konkurencji wydała wspólne oświadczenie w sprawie stosowania zasad ochrony konkurencji podczas kryzysu związanego z COVID-19 i ściśle współpracowała w kwestiach dotyczących konkurencji związanych z COVID-19.

W 2020 r. Komisja monitorowała państwa członkowskie i wspierała ich starania na rzecz włączenia dyrektywy o Europejskiej Sieci Konkurencji Plus do prawa krajowego do dnia 4 lutego 2021 r.¹²⁹ Dyrektywa zagwarantuje, że stosując te same przepisy, tj. unijne zasady ochrony konkurencji, krajowe organy ochrony konkurencji dysponują skutecznymi narzędziami egzekwowania prawa oraz zasobami niezbędnymi do wykrywania i karania przedsiębiorstw, które naruszają art. 101 i 102 TFUE. Dyrektywa zapewni im również możliwość podejmowania decyzji w sposób całkowicie niezależny, na podstawie faktów i przepisów prawa.

¹²⁷ Oświadczenie wiceprzewodniczącej wykonawczej Margrethe Vestager w sprawie decyzji Komisji o zaskarżeniu wyroku Sądu w sprawie pomocy państwa w odniesieniu do opodatkowania przedsiębiorstwa Apple w Irlandii, oświadczenie Komisji z dnia 25.09.2020 r. Zob.:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/STATEMENT_20_1746

¹²⁸ Zawiadomienie Komisji w sprawie współpracy w ramach sieci organów ochrony konkurencji, Dz.U. C 101 z 27.4.2004, s. 43 i Dz.U. C 374 z 13.10.2016, s. 10. Zob.:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52004XC0427%2802%29>

¹²⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1 z dnia 11 grudnia 2018 r. mająca na celu nadanie organom ochrony konkurencji państw członkowskich uprawnień w celu skuteczniejszego egzekwowania prawa i zapewnienia należytego funkcjonowania rynku wewnętrznego, Dz.U. L 11 z 14.1.2019, s. 3.

7.2. Nowa inicjatywa polityczna na rzecz wzmocnienia zestawu narzędzi Komisji w kontekście międzynarodowym

Gospodarka europejska jest otwarta i ściśle powiązana z resztą świata. Aby pozostało to jej siłą, UE potrzebuje odpowiednich narzędzi zapewniających sprawiedliwe otoczenie biznesowe na jednolitym rynku. Subsydia udzielane przez państwa członkowskie zawsze podlegały ścisłym unijnym zasadom pomocy państwa. Subsydia udzielane przez rządy krajów spoza UE przedsiębiorstwom w UE wydają się mieć jednak coraz większy zakłócający wpływ na rynek wewnętrzny, lecz nie są objęte unijną kontrolą pomocy państwa.

Aby zainicjować debatę na temat nowych narzędzi umożliwiających wypełnienie tej luki regulacyjnej, Komisja przyjęła w czerwcu 2020 r. [białą księgę w sprawie subsydiów zagranicznych](#)¹³⁰. W 2020 r. przeprowadzono szeroko zakrojone konsultacje z zainteresowanymi stronami. Komisja przedstawi w 2021 r. wniosek ustawodawczy w sprawie wyrównywania szans w związku z subsydiami zagranicznymi.

Biała księga w sprawie wyrównywania szans w związku z subsydiami zagranicznymi

W białej księdze zaproponowano kilka wariantów uzupełniających umożliwiających wypełnienie istniejącej luki regulacyjnej:

Moduł 1 proponuje ustanowienie ogólnego instrumentu monitorowania rynku, który wychwytywałby wszystkie możliwe sytuacje, w których zagraniczne subsydia mogą powodować zakłócenia na jednolitym rynku. Proponowany organ nadzorczy mógłby podjąć działanie na podstawie dowolnego wskazania lub dowolnej informacji, że przedsiębiorstwo prowadzące działalność w UE korzysta z subsydium zagranicznego, i nakładać środki mające na celu zaradzenie prawdopodobnemu zakłócającemu wpływowi, takie jak płatności kompensacyjne oraz środki zaradcze o charakterze strukturalnym lub behawioralnym. Mógłby również uznać, że subsydiowane działanie lub inwestycja mają pozytywny wpływ, który niweluje zakłócenie, i nie prowadzić dalszego dochodzenia („badanie interesu UE”).

Moduł 2 ma na celu zapewnienie, aby subsydia zagraniczne nie dawały ich beneficjentom nieuczciwej przewagi przy nabywaniu innych przedsiębiorstw UE (lub udziałów w nich). Przedsiębiorstwa otrzymujące wsparcie finansowe od rządu kraju spoza UE zobowiązane byłyby do zgłaszania właściwemu organowi nadzorcemu transakcji nabycia przedsiębiorstw UE, których wartość przekracza pewien próg. Organ ten mógłby zaakceptować zaproponowane przez stronę zgłaszającą zobowiązania skutecznie zwalczające zakłócenie albo zakazać nabycia.

W **module 3** białej księgi zaproponowano mechanizm, w ramach którego oferenci musieliby powiadamiać w procedurach udzielania zamówień publicznych o wkładach finansowych otrzymanych od państw niebędących członkami UE. Następnie właściwe organy oceniłyby, czy istnieje subsydia zagraniczne i czy zakłóca ono udzielanie zamówień publicznych. W takim przypadku oferent zostałby wykluczony z procedury udzielania zamówienia.

¹³⁰Biała księga w sprawie wyrównywania szans w związku z subsydiami zagranicznymi, COM(2020) 253 final z 17.6.2020.

7.3. Współpraca wielostronna i dwustronna na całym świecie

Pomimo ograniczeń związanych z pandemią Komisja nadal prowadziła działania w dziedzinie współpracy międzynarodowej¹³¹ w zakresie konkurencji zarówno na poziomie wielostronnym, jak i dwustronnym.

UE jest głęboko przekonana o sile i wartości współpracy, a także zreformowania organizacji międzynarodowych, takich jak Światowa Organizacja Handlu (WTO) i inne organizacje wielostronne, aby dostosować je do współczesnego świata. Reforma zasad udzielania subsydiów jest jednym z głównych priorytetów UE związanych z modernizacją zasad handlu WTO. We wspólnym oświadczeniu w styczniu 2020 r. UE, USA i Japonia uzgodniły w tym celu wzmocnienie istniejących zasad udzielania subsydiów przemysłowych¹³². W 2020 r. Komisja w dalszym ciągu aktywnie uczestniczyła w pracach międzynarodowych forów na rzecz konkurencji, takich jak Komitet OECD ds. Konkurencji, Międzynarodowa Sieć Konkurencji (ICN), Bank Światowy oraz Konferencja Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju (UNCTAD).

W 2020 r. zastosowanie miała umowa o wystąpieniu zawarta między Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem¹³³, w tym postanowienia dotyczące pomocy państwa i spraw z zakresu konkurencji. Komisja wydała wytyczne dotyczące stosowania umowy o wystąpieniu w sprawach dotyczących konkurencji¹³⁴. W grudniu 2020 r. zakończono negocjacje w sprawie umowy o handlu i współpracy między Zjednoczonym Królestwem a UE¹³⁵. Umowa jest tymczasowo stosowana od dnia 1 stycznia 2021 r. Zawiera ona obszerny rozdział poświęcony konkurencji i subsydiom, gwarantujący, by po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE konkurencja między nimi nie została zakłócona.

W grudniu 2020 r. UE i Chiny zakończyły co do zasady negocjacje w sprawie kompleksowej umowy inwestycyjnej (CAI)¹³⁶. Chiny zobowiązały się do zwiększenia poziomu dostępu do rynku dla inwestorów z UE, w tym do otwarcia kilku nowych ważnych rynków. Chiny zobowiązały się również do sprawiedliwego traktowania przedsiębiorstw z UE, tak aby mogły one konkurować na bardziej równych warunkach w Chinach, w tym przez ustanowienie jasnych zasad dotyczących przedsiębiorstw państwowych, przejrzystości dotacji i zapobiegania przymusowemu transferowi technologii.

¹³¹ Zob. pismo określające zadania https://ec.europa.eu/commission/commissioners/sites/default/files/2019/05/mission_letters/mission-letter-margrethe-vestager_2019_en.pdf

¹³² Wspólne oświadczenie przyjęte na posiedzeniu trójstronnym ministrów handlu Japonii, Stanów Zjednoczonych i Unii Europejskiej, w dniu 14 stycznia 2020 r. Zob.: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/january/tradoc_158567.pdf

¹³³ Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7.

¹³⁴ Zawiadomienie dla zainteresowanych stron – Wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE a przepisy Unii w dziedzinie konkurencji, zawiadomienie Komisji z dnia 2 grudnia 2020 r. Zob.: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/brexit_files/info_site/eu-competition-law_en_0.pdf

¹³⁵ Umowa o handlu i współpracy między Unią Europejską i Europejską Wspólnotą Energii Atomowej, z jednej strony, a Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, z drugiej strony, Dz.U. L 444 z 31.12.2020, s. 14. Zob.: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.L_.2020.444.01.0014.01.ENG

¹³⁶ Kompleksowa umowa inwestycyjna między UE a Chinami – porozumienie co do zasady, 30.12.2020 r. Zob.: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/december/tradoc_159242.pdf

Negocjując umowy o wolnym handlu (FTA), Komisja dąży do włączenia do nich szczegółowych rozdziałów dotyczących polityki konkurencji i kontroli pomocy państwa. W 2020 r. Komisja kontynuowała negocjacje dotyczące umów o wolnym handlu z Australią, Azerbejdżanem, Chile, Indonezją, Nową Zelandią i Uzbekistanem.

Komisja kontynuowała w 2020 r. techniczną współpracę w zakresie polityki konkurencji i egzekwowania prawa z głównymi partnerami handlowymi UE. Ponadto Komisja w dalszym ciągu pomagała krajom kandydującym do UE i potencjalnym krajom kandydującym w spełnieniu wymogów w dziedzinie konkurencji niezbędnych do przyszłego przystąpienia do UE.

7.4. Podtrzymanie regularnego i konstruktywnego dialogu międzyinstytucjonalnego

Parlament Europejski, Rada, Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Komitet Regionów, pełniące szczególną rolę wobec obywateli Unii i europejskich zainteresowanych stron, są najważniejszymi partnerami w dialogu na temat polityki konkurencji. W 2020 r. dialog ten znalazł kontynuację pomimo pandemii dzięki nowoczesnym środkom komunikacji.

We wrześniu 2020 r., w odpowiedzi na rezolucję Parlamentu z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego polityki konkurencji za rok 2018 (sprawozdawczyni: Stéphanie Yon-Courtin (Grupa Renew Europe/FR)), Komisja podkreśliła m.in. przyjęcie białej księgi w sprawie subsydiów zagranicznych, refleksje nad zwiększeniem wykorzystania systemu odsyłania spraw dotyczących połączeń przedsiębiorstw w celu wykrywania transakcji, które obecnie nie podlegają jurysdykcji UE, oraz potrzebę kompleksowej reakcji politycznej w odniesieniu do platform cyfrowych w drodze dalszego energicznego egzekwowania reguł konkurencji, w tym ewentualną regulację *ex ante* platform cyfrowych. W 2020 r. wiceprzewodnicząca wykonawcza Margrethe Vestager wystąpiła kilkakrotnie w innych instytucjach, w tym w Parlamencie, Radzie i Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym.